

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 68, duben 2021

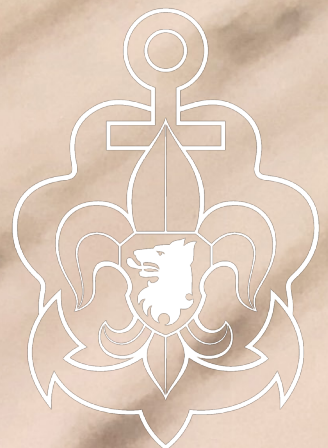

Aktuálně:

Oddíl vodních skautů od A od Zet

Metodika:

**Umějí členové a členky
vašeho oddílu plavat?**

Sestry a bratři, tak dneska v noci snad byly poslední velké mrazy, uvidíme, co na to meruňky a broskve, co mi právě kvetou. Stejně tak to vypadá, že bychom se snad po zamrznutí skautské činnosti mohli pomalu připravovat na znovuoživení opravdové práce s našimi oddíly. Po roce (s letní přestávkou) jsou všichni z online schůzek, individuálních akcí nebo samostatného vybírání slepých schránek v okolí kluboven se zprávami od vedoucích už dosti unavení. Myslím, že nastal čas dokončit kontroly vybavení, brigád a nachystání se na snad už opravdové vodácké a skautské aktivity. I kdyby to nešlo uvnitř, půjde to snad brzy venku, po družinách, třeba někdy v květnu i po oddílech.

Naplánujme tábory jako obvykle – něco rušit nebo přesouvat a omezovat jsme se za poslední rok a kus naučili dobře, tak ať jsme připraveni na kompletní tábory.

A nezapomínejme přitom na několik věcí. Od října mnoho chlapců a děvčat v podstatě nic nedělalo, začneme činnosti zvolna, bude trvat určitě déle než měsíc, než se dáme jako oddíl do formy. Řada

z nás koronavirus měla – a někteří máme větší či menší, někdy skryté post-covidové příznaky. Někdo nestačí s dechem do schodů, jiného bolí klouby nebo by pořádkem spal, a mnoho dalších drobností, které se nevyhýbají ani pubertákům. Určitě budou také tací, kteří si zvykli, že pravidelná činnost není, že nemusí nikam chodit, a nebude se jim chtít naskočit na (vyčerpávající – hlavně pro vedoucí a kormidelníky a kormidelnice) schůzky a víkendovky. Nalezení a udržení motivace může být také oříškem. Mnoho, zejména mladších nebude umět plavat – kurzy nebyly a částeční plavci se v obýváku či ve vaně určitě sami nezlepšili.

Nezapomeňme také kontaktovat ty, kteří se online programu z různých důvodů neúčastnili. Nepřepalme to od začátku, smiřme se s tím, že to rychle nedoženeme. Všichni budou chtít něco dohánět, nemůžeme proto po dětech chtít, aby věnovaly veškerý svůj volný čas jen skautské činnosti. Budeme řešit i věkové a jiné změny v družinách, restart práce se stezkami, odborkami. Sami se nezničme. Obnovme kontakty s pomocníky, kteří se online programů příliš neúčastnili, práci rozdělujeme mezi oddílovou radu a myslíme na sebe – na dostatečný spánek, na své duševní zdraví a pohodu.

A nezapomínejme, že budeme mít v oddílech i členy, kterým někdo v rodině bohužel chybí a budou možná potřebovat pomoci; připravme se naslouchat a vést rozhovory na náročná témata.

A abych nezapomněl – covid je tu stále, nikam nezmižel a rozhodně nebudeme všichni očkování před prázdninami, takže ochranná opatření jsou stále nutná. Nechceme přeci, aby šel např. týden před táborem celý oddíl do karantény. V těchto věcech neslevujeme.

Ahoj na vodě!

CEDNÍK

Umějí členové a členky vašeho oddílu plavat?

9

Blíží se tábory – tipy na vodácké etapové hry

18

Na bazén s benjamínky a jejich rodiči

19

Mokrě dějiny – Naši mořeplavci

25

ZPRÁVY Z HKVS

Dubnové zasedání HKVS proběhlo opětovně online, pokračující protiepidemická opatření neumožňují sejít se osobně. Vývoj situace je stále nepředvídatelný a naší snahou je umožnit konání nadcházejících jarních akcí i za cenu případného omezení počtu účastníků, nebo alespoň pro frekventanty Individuální kapitánské zkoušky. Níže přinášíme novinky a předpoklady konání akcí.

KURZY

- Teoretický kurz Vůdce malého plavidla (VMP) běží, plánujeme k němu praktickou část.
- Paddleboardový kurz v Jablonci nad Nisou je plánovaný na květen a co nevidět bude otevřeno přihlašování.
- Jachetní kurz na Kovářově bude v červnu pro omezený počet účastníků, zejména pro ty, co si plní kapitánskou zkoušku.
- Akreditované vodácké kurzy se slevou viz samostatný článek.

INDIVIDUÁLNÍ KAPITÁNSKÁ ZKOUŠKA (IKZ)

Individuální kapitánská zkouška, jejíž praktická část začíná v červnu, má stále ještě volná místa. V případě chybějící kvalifikace v oddílech a dostatečné praxi je stále možné se hlásit. Pokud byste měli v plánu absolvovat v letošním roce Kapku nebo Kurz vodní turistiky a chtěli se účastnit IKZ na základě toho, neváhejte kontaktovat Šišuli.

JARNÍ SRAZ / VÍKEND DIVOKÉ VODY

Doufáme, že situace se rozvolní, abychom mohli uskutečnit jarní sraz v navrhovaném termínu, 4.–6. června 2021, na slalomovém kanále v Českém Vrbném. Předpokládáme nocování ve vlastních stanech, program venku při plnění nastavených protiepidemických podmínek. Přesný program bude tým připravovat až před srazem, kdy snad bude jasnější situace, co se bude a nebude smět, v každém případě bude převažovat praxe na divoké vodě pro začátečníky i pokročilé. V případě, že nebude možné Jarní sraz uspořádat v plánovaném rozsahu, bude tento víkend vyhrazen jako Víkend divoké vody, zejména pro potřeby plnění zkoušek.

SKARE 2021

Jarní Skare se definitivně přesouvá na podzim. Plánovaný termín je 17.–20. 9. 2021, s uzávěrkou přihlášek k 10. 9. 2021. Doporučujeme však sledovat webové stránky skare.skauting.cz, kde jsou zveřejňovány aktuální informace.

KVALIFIKACE VEDENÍ ODDÍLŮ A VÝJIMKY

Během letošní registrace bylo uděleno 48 výjimek z povinnosti mít složenou kapitánskou zkoušku (KZ), což je o 14 méně než minulý rok. Počty činovníků bez patřičné kvalifikace během let pomalu klesají, přesto však stále existuje značné množství výchovných jednotek VS, ve kterých vedení po mnoho let nemá ani nižší činovnické zkoušky (dokonce existují i oddíly mladších členů, kde vedoucí nemá ani čekatelky). Tyto oddíly v průběhu roku kontaktujeme a situaci s vedoucími probereme. V každém případě dlouhodobé zanedbávání složení potřebné činovnické kvalifikace může být překážkou k dalšímu udělení výjimky z povinnosti KZ.

KAPITÁNSKÁ POŠTA MÁ ISSN

Kapitánské poště bylo přiděleno ISSN (osmimístný kód), kterým se jednoznačně identifikují názvy periodik (noviny, časopisy), tzv. pokračujících zdrojů vydávaných kdekoli na světě. Používá se jako kód pro potřebu počítačového zpracování a vyhledávání dat. Kapitánskou poštu je tak možné i oficiálně citovat. Národní knihovna bude pravděpodobně archivovat pdf jednotlivých KP, včetně scanů starých čísel (v jednání).

Kapitánská pošta:
ISSN 2695–1649.

HKVS

VODÁCKÉ DESETIKORUNY KE 15. 4. 2021

Dva dary od posledního čísla – to je takové ticho před bouří. Jen co se zpracují data z registrace, oslovíme z každého přístavu vybraného vodního skauta s prosbou o zprostředkování žádosti o dar vodáckých 10 Kč. V letošním roce, stejně jako loni, plánujeme půjčkami z vodáckých desetikorun

podpořit nákupy např. pramic, aby je oddíly měly již před tábory a nemusely čekat pozdější dotace.

Aktualizovali jsme souhrnnou tabulku za poslední 3 roky, ze které je patrné, kolik který oddíl měl vodáků a kolik které středisko darovalo a jak se přijaté dary na vodácké desetikoruny po letech

rozpočítaly. Jedná se excelovou tabulku, která snadno umožní filtrování i kontrolní výpočty:

<http://vodni.skauting.cz/upload/hkvs/10kc/souhrn2018-2020.xlsx>

Kompletní informace o Desetikorunách a jejich využití jsou na www.hkvs.cz/10kc. Příspěvky ve

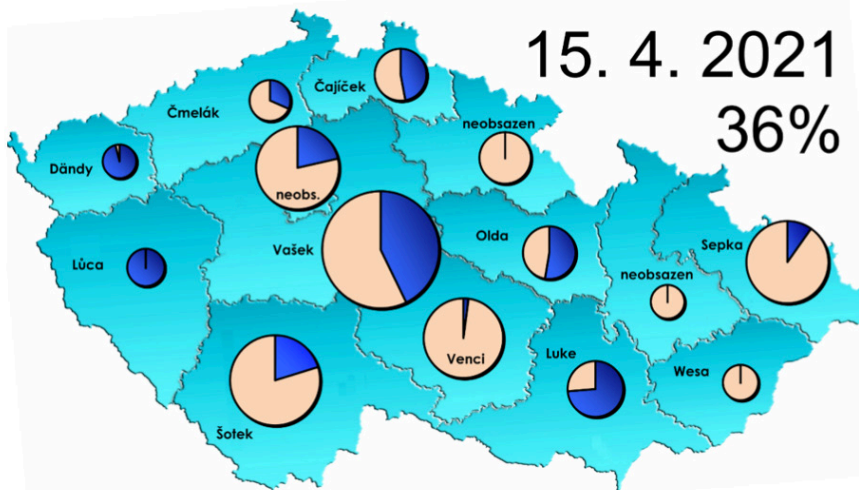

výši 10 Kč za registrovaného člena se posílají na transparentní účet KVS 2300183549/2010 pod variabilním symbolem 99YYXXXXX, kde YY je rok a XXXXX je ev. číslo jednotky (pro rok 2021 to u jednotky ev. č. 114.05 bude var. symbol 992111405). V případě platby za více předchozích let je variabilní symbol 9900XXXXX a ideálně roky uvést do zprávy příjemci. Příspěvky je možné zaplatit i hotově na srazech VS.

Za všechny „vodácké desetikoruny“ zaslané v duchu hesla „vodáci sobě“ děkujeme.

HVĚZDÁŘ

Stav zaplacených zvláštních příspěvků za poslední roky: kruhové grafy ukazují podíl přijatých darů oproti počtu registrovaných vodáků v kraji. Modré pole označuje vodáky, za které byly přijaty desetikoruny, vyschlé béžové jsou ti ostatní.

PŘIJATÉ DESETIKORUNY REZERVOVANÉ PRO ROKY NÁSLEDUJÍCÍ		
ev. č.	Přístav/středisko	částka
112.99	středisko Arcus Praha	500 Kč
214.09	přístav Slanečci Kolín	800 Kč

PŘIJATÉ DESETIKORUNY REZERVOVANÉ PRO ROKY NÁSLEDUJÍCÍ		
ev. č.	Přístav/středisko	částka
611.05	středisko Goliath Příbyslav	70 Kč
218.02	přístav Modrá flotila Nymburk	1 260 Kč
112.02	středisko Dvojka Praha	860 Kč
532.07	přístav Sedmička Pardubice	980 Kč

MOD^d/_kRÉ STRÁNKY

Mo^d/_kré stránky jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut-Junák. Přílohou je dostávají všichni dětští odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“.

Pokud vaše děti přílohy časopisů nedostávají, překontrolujte v systému SkautIS, zda je Vaše jednotka označena jako „vodní“, a pokud ano, reklamujte věc v TDC, které pro HKVS zajišťuje distribuci Mod/krých stránek: tdc@skaut.cz.

Všechna čísla najdete ke stažení na webu <https://vodni.skauting.cz/modkre-stranky>.

Dneska toho už teda bylo dost! Takových věcí a rad, co mám a musím. Je čas si chvíli hrát. Do bludiště jsme pro tebe poschovávali písmena. Když jej projdeš od začátku až do konce, dozvíš se zbytek vtipu, který nám řekl Kryštůfek.

Jsou dvě blechy na zastávce, běží kolem pes a jedna blecha říká:

zde zapíš

MODKRE STRÁNKY PRO VODNÍ VĚČAVA A ŽABÍČKY 2021 - PRO DĚT VODNÍCH SKAUTŮ VYDÁVA HLAVNÍ KAPITÁNSKÁ VODNÍČKA SKAUTŮ

ČOLKA A ŽABKY PRO VODNÍ VĚČAVA A ŽABÍČKY 2/2021

Ahoj kamarádi!

Ještě, že se ve skautu neznámkuje. Ptáte se, proč? Na jedné z online schůzek si pro nás kormidelník připravil takový krátký kvíz. Ptal se na různé, jednoduché i zapeklité, otázky týkající se bezpečnosti. Že nevíte, co si máte pod slovem bezpečnost představit? Tak to se právě dočtete v Modrých stránkách. A jak jsem dopadl v kvízu? No, příliš slavně ne. Své posádky jsem body moc nepříspěl. Musím se víc snažit. Abych to nějak vylepšil, připravil jsem si povídání pro své kamarády

„JAK SE ENJOVAT, KDYŽ SE SE MNOU PŘEVHRNE LOŤ“.

Za své vyprávění jsem sklídl nejen potlesk, ale i pochvalu kapitána oddílu.

- Než nasednu do loďe, musím si na sebe vzít:**
 - Plavky
 - Záchranou vestu
 - Gumáky
- Na loď vždy poslouchám:**
 - Kormidelníka
 - Zpěv ptáček
 - Slouchání vln
- Záchranné pomůcky, které ti mohou pomoci, když se převrhneš na loďi jsou:**
 - Kotva, ploutve, potápěčské brýle
 - Provázek, plavky, kšiltovka
 - Házecí pytlík, záchranná vesta, helma, záchranný kruh
- Když se převrhnu na loďi v peřeji, snažím se:**
 - Plavat nohama napřed po proudu ke břehu
 - Plavat kraulem proti proudu ke břehu
 - Plavat prsa proti proudu doprava

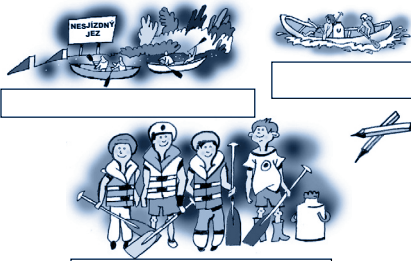
Zakroužkuj na obrázku, co bys měl mít s sebou na plavbu.

prošev: ŠKVRNĚ, JAGĚS

Víš, co bys měl dělat, pokud se rozhodneš vyplout na řeku?

A co bys dělal, kdybys se převrhl/a na loď? Samozřejmě je lepší, když si převrhnutí lodě vyzkoušíš společně s vedoucím, třeba na táboře či na výpravě. Pozorně si přečti obrázek a na určené místa pod obrázkem zapíš vše, co není správné. Můžeš to povědět svým kamarádům či kamarádce z posádky. Pověz mu nebo jí, jak to má být správně.

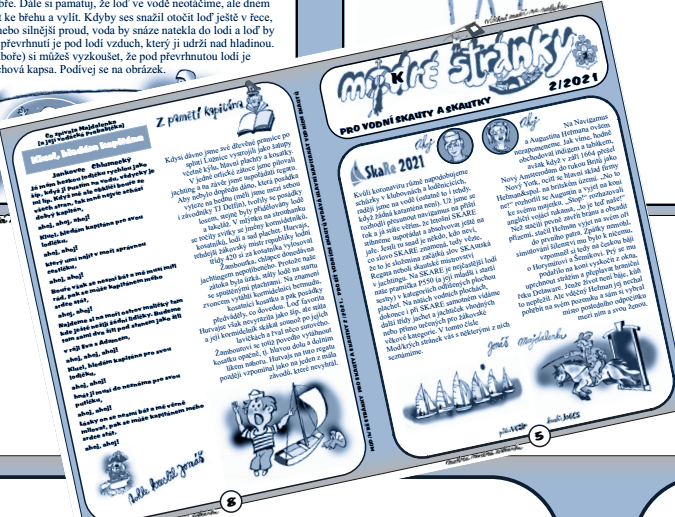

Každý z vás je ještě malý, aby při převrtnutí lodě zachraňoval loď. Na to je třeba staršího a zkušenějšího vodáka. Ale měj na paměti, že pokud se ti podaří chytil pádlo, je to jediné dobro. Dále si pamatuj, že loď ve vodě neotáčíte, ale dnem vzhůru se jí snažíš dotlačit ke břehu a vyjít. Kdybys se snažil otočit loď ještě v řece, kde je vysoká hladina vody nebo silnější proud, voda by snažela natlačit do lodí a loď by se mohla potopit ke dnu. Při převrtnutí je pod lodí vzduch, který ji udrží nad hladinou. S vedoucím (třeba na táboře) si můžeš vyzkoušet, že pod převrtnutou loď je vzduchová kapsa. Podívej se na obrázek.

Ted' už víme, jak na vodu bezpečně, co máme mít s sebou a na sobě a jak si počínat, když se loď převrhne.

Tak jdeme na to!

Vyber si, jestli budeš radit Čolovku nebo Žabce, a nakresli vše, co na sobě musíš mít, abys mohl/a vyrazit na vodu. Do barelu, nebo pod něj nakresli, co si s sebou zabalíš na jednodenní plavbu. Svůj obrázek ukaž kapitánovi nebo kapitánce, ale i kamarádům/kamarádkám v posádce.

CO NAJDETE V DUBNOVÉM ČÍSLE?

U **vlačat a žabiček** se už vypravíme na vodu, zatím jen kvízem a povídáním o tom, co dělat, když se s nimi převrhne loď. Se svými členy můžete v online schůzkách navázat na úkol, ve kterém kreslili vybavení potřebné na vodu.

U **skautů a skautek** se stránky zaměřily na základní typy plachet malých sportovních plachetnic, mimo to také na ukázky jednotlivých plavidel s popisky. Ideální příprava na program nebo na nástěnku do klubovny. Dejte nám vědět, že jste stránky použili, budeme rádi.

ŠKVRNĚ

Základní typy malých sportovních plachetnic

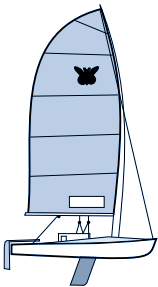
přehrá ráhňová vratiplachta bermudská vratiplachta s vrcholovou vratiplachta lugrová čínská (džunková)

rozpěrová (sprit) arabská (trapéz) latinská kosatka genua (genua zasahuje až přes hlavní plachtu) spinaker

SUNFISH
Oplachtěný kajak
Plachta latinská
Délka 4,20 m
Posádka jednočlenná

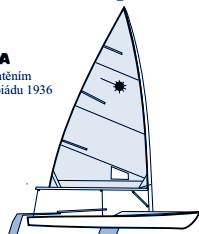
OPTIMIST
Nejmenší mezinárodní třída
Lágrové oplachtění
Délka 2,30 m
Posádka jednočlenná

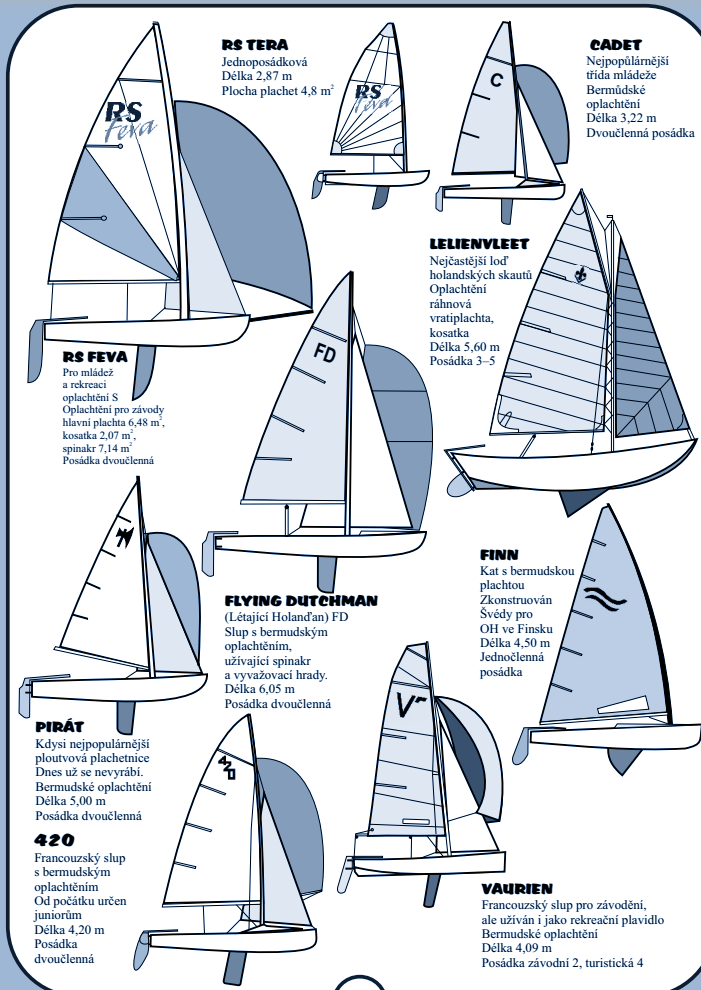
MOTH
(Moi)
Jednoduchý kat od dob první republiky
Casto džunkové oplachtění
Délka 3,35 m
Jednočlenná posádka

OLYMPIJSKÁ JOLA
Kat s bermudským oplachtěním
Zkonstruována pro olympiádu 1936
Délka 5,00 m
Jednočlenná posádka

LASER
Ploutvový kat s odtokovým kokpitem
Obilben pro snadnou dopravu
Délka 4,23 m
Jednočlenná posádka

RS TERA
Jednopořádková
Délka 2,87 m
Plocha plachet 4,8 m²

CADET
Nejpopulárnější třída mládeže
Bermudské oplachtění
Délka 3,22 m
Dvoučlenná posádka

LEUVLYEFT
Nejčastější loď holandských skautů
Oplachtění ráhňová vratiplachta, kosatka
Délka 5,60 m
Posádka 3-5

FINN
Kat s bermudskou plachtou
Zkonstruován Švédem pro OH ve Finsku
Délka 4,50 m
Jednočlenná posádka

FLYING DUTCHMAN
(Létající Holanďan) FD
Slup s bermudským oplachtěním, užívající spinaker a vyzávací hrady.
Délka 6,05 m
Posádka dvoučlenná

PIRÁT
Kdyžsi najpopulárnější ploutvová plachetnice
Dnes už se nevyrábí.
Bermudské oplachtění
Délka 5,00 m
Posádka dvoučlenná

420
Francouzský slup s bermudským oplachtěním
Od počátku určen juniorům
Délka 4,20 m
Posádka dvoučlenná

VAURIEN
Francouzský slup pro závodění, ale užíván i jako rekreační plavidlo
Bermudské oplachtění
Délka 4,09 m
Posádka závodní 2, turistická 4

PÍSTOVICKÁ STŘELA

Ahoj! 19. 6. 2021 pořádají vodní skauti z Lulče nový pádlovací závod ze seriálu Poháru přístavů. Tímto závodem bude Pístovická střela, která se uskuteční na rybníce u obce Pístovice. Střela se jmenuje, protože se závodí ve sprintu na pramicích P550 vyřazovacím způsobem!

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ZÁVODĚ:

Trať měří asi 300–500 m na klidné vodě. Podle počtu posádek potom budou vyřazovacím způsobem závodit 2–3 pramice. Vítězná posádka postupují dál, až se tímto pavoukem propracují do finálového kola.

KATEGORIE:

Posádku tvoří maximálně 5 závodníků. Závodit se bude v kategoriích podle pohlaví, kdy v případě jednoho a více chlapeckých závodníků jede posádka za kluky.

Dále podle věku na vlčata/žabičky (světlušky), skauti/skautky, a kategorie roveři + open. V případě, že je kormidelník stejná věková kategorie, může pádlovat s posádkou. Pokud je kormidelník starší, smí pouze kormidlovat bez pádlování.

VYBAVENÍ:

Na závod s sebou nemusíte brát loď ani vodácké vybavení, vše zajistí pořadatel. Kdo bude chtít, může si přivést vlastní pádla nebo vesty.

DOPROVODNÉ:

Během závodu bude zajištěn doprovodný program. Bude možnost vyzkoušet si různé druhy lodí včetně sjezdových kajaků.

Podrobné informace o závodech jsou na webu 1. oddílu vodních skautů Luleč – Severní hvězda <http://www.1ovsslulec.skauting.cz/pistovicka-strela/>

PÍSTOVICKÁ 19. 6. 2021 1. ROČNÍK STŘELA

A co se jedná:

- Vyřazovací závod na pramicích
- Sprint na 500 metrů

Po závodech se také můžete těšit na:

- Občerstvení
- Večer také Benátskou noc

www.1ovsslulec.skauting.cz/pistovicka-strela

BENÁTSKÁ NOC A LODĚNICE PÍSTOVICE

Ahoj! Vodáci z Lulče a Vyškova vás zvou dne 19. 6. 2021 na Benátskou noc. Akce je jak pro skauty, tak i pro širokou veřejnost. Bude zde na vás čekat půjčovna lodí, různorodé stanoviště pro děti, občerstvení a po setmění proběhne osvětlená jízda na lodích v podání skautů. Benátská noc se bude konat u rybníka u obce Pístovice, na stejném místě jako Pístovická střela. Začátek bude přibližně v 16:30, bude se tedy pozvolna navazovat na Pístovickou střelu. Během odpoledne proběhne v rámci doprovodného programu exhibice na kajacích a menší závod posádek. Předpokládaný konec je v pozdějších večerních hodinách.

Více informací budeme průběžně přidávat na facebookovou událost akce – Benátská noc 2021.

BENÁTSKÁ NOC

19. 6. 2021

u Riviéry u Pístovického rybníka

od 16:30 půjčovna lodí a doprovodný program pro děti

po setmění osvětlená projížďka na lodích v podání skautů

Občerstvení formou grilování a sladkého baru.

Možnost dobrovolného příspěvku na stavbu skautské loděnice v Pístovicích.

SKAUT
1. OVSS Luleč
5. OVSS RA Vyškov

Více informací na fb události.

Podařilo se nám od města Vyškova získat do dlouhodobého pronájmu pozemek u rybníka v Pístovicích, kde právě budujeme loděnici jako zázemí pro vodácké oddíly. Během posledního roku se nám podařilo získat povolení ke stavbě a postavit dřevěný sklad lodí. V současné době máme možnosti ubytování na klubovně v Lulči, od které je rybník v Pístovicích asi 3 km po turistické značce lesem. U vody máme veškeré vodácké vybavení a na pozemku se dá i stanovat. Budeme moc rádi, když se s námi domluvíte a uděláte k nám třeba trojdenní výpravu! Rádi také půjčíme naše vybavení ostatním vodákům na ježdění na rybníce. Do budoucna bychom chtěli zbudovat ještě horní klubovnu, ve které by se dalo i scházet.

AKREDITOVANÉ VODÁCKÉ KURZY SE SLEVOU

Jedna z mnoha výhod členství v Junáku – českém skautu je možnost získat slevu na akreditovaný vodácký kurz (u Vodácké školy záchrany či Vodácké školy Dronte).

Dlouholetou spoluprací na vodáckém vzdělávání s [Vodáckou školou záchrany](#) Petra Ptáčka rozšířilo nyní HKVS o možnost získat slevy na vodácké kurzy u [Vodácké školy Dronte](#).

Pro aktivní vodáky a oddílové vedoucí je vhodný kurz:

- [Kurz vodní turistiky](#) či [Kurz vodní turistiky pro pedagogické pracovníky](#) (obsah obdobný skautským zkouškám vodáckého minima). Úspěšným absolventům budou příslušné kompetence uznány při plnění Individuální kapitánské zkoušky.

Pro zkušené a profesionály se nabízí kurz:

- Instruktor vodní turistiky

Speciální kurzy pro začínající i zkušené v záchrane:

- [Záchrana z válce](#)
- [Záchrana na tekoucí vodě s krizovými situacemi](#)
- [Technika a taktika jízdy na WW](#)

Pokud by Vás bylo víc, tak je také možné zažádat i o vlastní skautský kurz na přání.

JAK ZÍSKAT SKAUTSKOU SLEVOU

VODÁCKÁ ŠKOLA ZÁCHRANY

Slevu lze uplatnit pouze pro registrované skauty starší 18 let. Při přihlášení přes stránky Vodácké školy záchrany uveďte do poznámky objednávkového formuláře tento text:

Prosím o uplatnění skautské slevy 20 % a vystavení faktury na:

*Junák – český skaut, Kapitanát vodních skautů, z. s., Senovážné nám. 24, 110 00 Praha 1
IČO: 65991753*

Současně zašlete informaci o přihlášení do kurzu i na hospodar@hkvs.cz, abychom mohli potvrdit Vaši registraci a věděli, komu snížený poplatek přefakturovat.

VODÁCKÁ ŠKOLA DRONTE

Sleva se odvíjí od počtu zájemců. Pokud se vám kurz líbí, neváhejte nám napsat na mailovou adresu organizacni@hkvs.cz.

Pro další informace kontaktujte Decibela na organizacni@hkvs.cz.

DECIBEL

ODDÍL VODNÍCH SKAUTŮ OD A OD ZET *** SEDMIČKA *** OSTROV PŘÁTELSTVÍ *** CVOCI ***

Přímo v srdci starobylých a slovných Pardubic, nádherného města plného památek, příběhů i zajímavostí se na Pernštýnském náměstí nachází renesanční měšťanský dům čp. 50 zvaný „U Jonáše“. Vyniká neobyčejně plastickou, výzdobnou fasádou z druhé poloviny 18. století znázorňující starozákonní biblický výjev s velrybou a prorokem Jonášem...

Díky šťastného osudu lze tento dům i navštívit, protože v něm sídlí Východočeská galerie v Pardubicích, a kochat se jeho krásnými interiéry i vystaveným

uměním. (Někdo si možná před domem při pohledu na velrybu a Jonáše vzpomene na biblickou legendu a třeba i na význam, který jí připisovali námořníci – zmíněna například ve filmu z roku 2003 – Master & Commander: Odvrácená strana světa).

A najdou se jistě mezi námi i ti, kteří si vzpomenu, že v knihách Miloše Zapletala v tomto domě žil se svými rodiči a starší sestrou Jiří Hora. Zprvu mu spolužáci a kamarádi do jeho třinácti let neřekli jinak než „Pajdo“. Nebyla to rozhodně lichotivá přezdívka a vysloužil si ji kvůli svému

postižení, kulhání na jednu kratší nohu, která mu zůstala jako trvalá připomínka těžkého úrazu z dětství. Jiřímu však nečekané život změnilo setkání s vodáckým oddílem, který si začal stavět na břehu řeky Chrudimky v blíže neurčené „Vrbíčkové zátoce“ svou vodáckou klubovnu. Později se účastnil s tímto oddílem mnoha dobrodružných výprav, zimního pobytu v oddílové chatě i přípravy na letní vodácký tábor u Sečské přehradě. U mnoha reálií je zřejmé, že je Miloš Zapletal přímo vybrousil do dokonalosti díky svým vlastním zážitkům z členství

a vedení vodáckého oddílu přímo v Pardubicích. Byli bychom však nespravedliví, kdybychom si mysleli, že za jedinou inspiraci Zapletalovi sloužil pouze tento skautský oddíl. Zimní dobrodružství na oddílové chatě „Skočka“ je nepochybně inspirováno životem ve slavné pražské Pětce.

Proč však píšeme o těchto knihách právě nyní, když je mnozí znáte nebo je dokonce máte ve své knihovně? Po dlouhá léta patří Zapletalovy knihy mezi to nejcennější, co v literatuře pro děti a mládež máme. Metodicky brilantní Miloš Zapletal však ve svých knihách nepopsal jen čtivý příběh jednoho kluka, který objevuje bohatý a inspirativní život v oddíle vodních skautů. Na svou dobu totiž pracuje i s neobyčejně důležitými tématy, kterými je například zapojení handicapovaného hrdiny do skupiny vrstevníků. Jeho vnitřní vyrovnávání se s nepřízní okolí, nalezení vnitřní síly, odhodlání a motivace k překonání životních překážek vnitřních i vnějších.

V době, kdy vyšla Sedmička, v roce 1976, to bylo zcela nové téma, které pokračovalo i v roce 1983 v knize Ostrov přátelství. A teprve po letech na tyto dvě knihy volně navázala kniha Cvoci (2008).

Dnešní doba nám připravila jednu výzvu. Je potřeba se vyrovnávat nejen s vnějšími překážkami pandemie v podobě pozastavené činnosti, omezeného kontaktu jen na on-line setkání, vyhoření a únavu mnoha pomocníků a spoluvedoucích i jednotlivých členů

našich oddílů. Je však potřeba pracovat i s vnitřní motivací.

Trilogie o skautských začátcích, růstu i dospívání Jonáše bylo vždy velmi inspirativní čtení, které ovlivnilo mnoho lidí k touze po dobrodružství. Knihy Miloše Zapletalova nejsou pamětí jen jednoho oddílu či jedné osobnosti, ale přímo inspirační studnou, do které vtékalo hned několik skautských pramenů, v nichž se samozřejmě autor tak mistrně vyzná.

Možná se k vám dostaly fotografie vašeho vodáckého oddílu nebo jiných oddílů ze 70. let nebo po roce 1990. Kdykoliv podobné fotografie vidím, jakoby se před mýma očima rozehrál film natočený přesně podle předlohy těchto knih. Začaroval do stránek svých knih své zkušenosti nejen při objevitelských plavbách nebo závodech a hrách na pramicích, ale i nutkání si vyzkoušet jízdu na divoké vodě na uzavřené kánoji nebo zažít opojení z jízdy v lodi, kterou díky plachtám žene vpřed vítr. Miloš Zapletal je obrovskou osobností, skvělým skautem, byl výborným oddílovým vůdcem, metodikem, ale především vypravěčem. Každá z kapitol v jeho knihách má svůj vnitřní význam. Skrývá řešení problému, se kterým se můžete setkat v oddíle i v dnešní době sami.

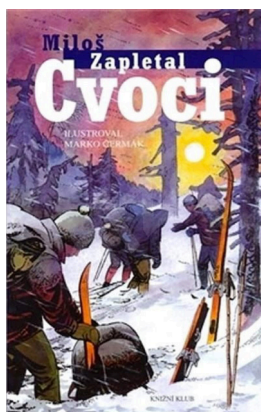
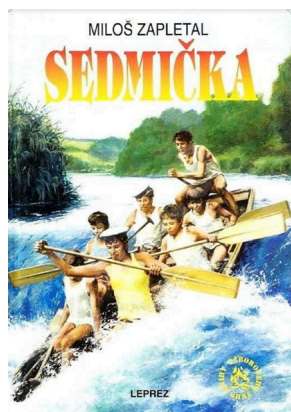
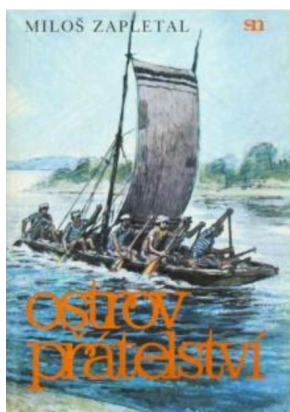
Četba knih plných okouzlujících příběhů byla v minulosti a možná ještě stále je tou první a nejsilnější motivací ke vstupu do skautského oddílu. Miloš Zapletal je nejpřednějším pokračovatelem odkazu Jaroslava Fograla, za jeho přítele se oprávněně i může považovat.

Ve svých knihách nám však nepředstavuje ideální osobnosti, Mirky Dušiny, Rikitany, Standy Melichary nebo Pavly Zemany, ale hrdiny se stávají obyčejní kluci a holky, kteří na své osobnosti musejí teprve pracovat.

Má-li někdo to velké štěstí, že se mu některá z výše uvedených knih skutečně skromně ukrývá v knihovničce, určitě doporučujeme, aby si s ní zpříjemnil jarní, ale i prázdninové dny. Pro všechny méně šťastné však Miloš Zapletal udělal velké gesto, když zpřístupnil knihy a Ostrov Přátelství na vyžádání (na stránkách <https://krizovatka.skaut.cz/zpravodajstvi/2374-ziskejte-zdarma-skautsky-roman-milos-zapletal-sedmicka> v podobě pdf). Můžete se tak všichni začít do poutavých příběhů Jonáše i díky mobilu, tabletu nebo jinému čtecímu zařízení. Obohatíte tak nejen sebe. Jako inspirace pro oddíl vám může sloužit i společné pravidelné předčítání z knihy stejně tak, jak se do nich pustili např. v oddíle Lososů v Hradci Králové.

A když se někdy dostanete do Pardubic, nezapomeňte navštívit Dům u Jonáše. Odhodlejte se k návštěvě místní galerie a třeba jen proto, abyste si chvíli představovali, že je vám třináct let, moc kamarádů kvůli svému hendikepu nemáte, a tak raději ve velkém křesle ušáku sníte nad nedosažitelnými dobrodružstvími. Ale přesto i na vás čeká velké dobrodružství. Stačí se jen odhodlat. A díváte se ven z domu a přemýšlíte, že to nemusí být jen sen, protože vy už jedno velké nezapomenutelné dobrodružství díky Miloši Zapletalovi a jeho knihám zažíváte. A co víc, můžete prožít mnohem víc díky oddílu vodních skautů, kterými jste také. Knihy jsou jen jednou velkou inspirací. Prožít je už musíte sami.

MIRA

UMĚJÍ ČLENOVÉ A ČLENKY VAŠEHO ODDÍLU PLAVAT?

Pandemie koronaviru nás zasáhla všechny, jedním z důsledků je i to, že již tři pololetí po sobě v podstatě neběží žádné kurzy plavání. Většina našich dětí se ale naučí plavat na tradičních školních kurzech, výsledkem tedy zcela jistě bude, že mnohé děti nyní nebudou umět plavat, a to i ve městech a v oddílech, kde to vždycky uměli aspoň trochu všichni – týkat se to bude zejména dětí po druhé a třetí třídě, ale možná i starších. Co z toho pro nás plyne a jak si s tím poradit?

NEPLAVCI NA VODÁCKÝCH AKCÍCH – CO NÁM ŘÍKAJÍ PŘEDPISY

V rámci vodácké oddílové činnosti se musíme řídit Směrnicí pro vodácké akce, kterou pro vodácké oddíly plně nahrazuje Vyhláška HKVS č. 3/2014 o bezpečnosti na vodáckých akcích. V obou předpisech je shodně zmiňován článek (18) „Plavby na vodách obtížnosti WW se nesmějí účastnit neplavci.“ Při plánování je na to potřeba dbát a pro nadcházející výpravy a tábory vhodně volit aktuálně sjížděné části řeky. Dále je důležitý článek (23) „Neplavci musí používat vesty typově označené pro neplavce.“ Tady je vhodné včas zkontrolovat a spočítat, zda takových vest máme dost a pokud ne, opatřit si je. S nákupy je možné kontaktovat HKVS (přes hospodar@hkvs.cz), jak pro využití slev, tak pro vyřešení situace, kdy potřebujete nakoupit vesty a peníze na ně v tuto chvíli nemáte. Dodržování těchto předpisů je důležité, po dlouhé pauze s vedoucími i dětmi, co třeba rok nebyli ve vodě, je nutné začínat zvolna a na klidnější vodě a s patřičným vybavením – děti se celkem přirozeně mohou zpočátku bát a ani my vedoucí pravděpodobně nemáme čerstvě nacvičenou záchranu ani jednání v krizových situacích.

ODDÍLOVÁ PRAXE

Před sezónou nebo po delší (v našem případě koronavirové) pauze je potřeba včas zjistit aktuální stav – jak na tom oddílové děti jsou, jestli umějí plavat. Zejména ty děti, co např. školní výcvik nedokončily, mohou snadno mít velké problémy, dále většina dětí bude mít mnohem menší fyzickou zdatnost a otužilost ve vodě. Také se možná některé děti mohou stydět, že plavat neumějí, a z toho pak plyne určitý stres a psychická nepohoda. Určitě je třeba před vyzkoušením, jak na tom kdo je, vytvořit klidnou atmosféru, konstatovat, že fyzičku při zavřených bazénech ztratil určitě každý, a vyvarovat se soutěživého prostředí.

Při koupání a jiných vodních aktivitách je nutné vždy dbát na dostatečný dozor. Poměrně jednoznačně se uvádí, že na každé plavající dítě mladší pěti let je nutný dozor jedné dospělé osoby, u starších dětí je situace závislá na zkušenostech plavců, ale zároveň i na přehlednosti vodního terénu. Raději navýšme nutné počty dozoru a snížíme počty koupajících/plavajících/trénujících na menší skupinky, minimálně zpočátku.

STRACH Z VODY může být velkou překážkou, spojenou s nezvykem na studenější vodu (zejména přírodní). Musíme dbát na psychickou bezpečnost, a to nejen u menších dětí. Na odbourání strachu z vody existuje mnoho postupů a her (viz článek a přehled na str. X–Y), soustředíme se na to, jak bloky odbourat a nezvětšovat. Dítě se rozhodně nenaučí plavat hrozením do vody. Dbáme také na správné vytvoření návyků, kdy se plavci vzájemně neohrožují, nevyvolávají plané popluchy apod.

VÝUKA PLAVÁNÍ je ve své podstatě téměř individuální činnost, v profesionálních kurzech je nejčastěji na jednoho trenéra maximálně 5 dětí, v počátečních fázích výuky spíše méně. I to je důvod, proč nám v oddíle hlavně půjde o základní dovednosti pro neplavce (odbourání strachu z vody, základní pohyby ve vodě, nebat se vody, potopit hlavu, skočit do vody aj.). Pilování plaveckých způsobů je nejčastěji doménou profesionálních trenérů – to dětem doporučíme. Samozřejmě u plavců můžeme zařazovat i výkonostní tréninky, i když na začátku po dlouhé koronavirové pauze a zimě je třeba začínat velmi zlehka a při obtížích (nejčastěji křeče) zvolnit.

Jak pro odbourání strachu z vody, tak pro zvládnutí pouhého koupání s více dětmi a v neposlední řadě pro efektivitu výcviku plavání je vhodné používat **PLAVECKÉ POMŮCKY**. Podle účelu je můžeme rozdělit na dvě skupiny – ty, které pevně drží na těle dítěte a dítě je tedy „zajištěno proti potopení“ a nemůže náhle zmizet pod hladinou, a ostatní, které dítě drží v ruce, má je pod rameny, mezi koleny apod.

- Plovací vesta je sázka na jistotu. V oddílech je máme, děti na ně jsou zvyklé, jistě není ostuda vzít si je na koupání a různé jiné programy ve vodě, když dítě ještě neumí plavat, zejména pohybuje-li se na hloubce. Je vhodné je použít, pokud máme větší poměr počtu dětí na vedoucí, než jaký by pro nás byl komfortní. Nevýhodou je, že s vestou v podstatě nejde trénovat správné provedení plaveckých způsobů.
- Plovací pás z destiček z dobře plovoucího materiálu připevněný na tělo je jednou z nejčastěji používaných pomůcek pro

výuku neplavců v plaveckých kurzech. Zásadně by měl být připevněn nad tělem (viz obrázek níže), protože tak nejvíce zvyšuje stabilitu polohy. Stojí 150–200 Kč a i pro oddílovou činnost jej můžeme doporučit. Může být na tábor pro neplavce povinný, lze jich vhodný počet koupit do oddílu, možná se podaří jejich zapůjčení např. z plavecké školy.

- Plavecká deska je také jednou z nejčastěji používaných pomůcek. Je vyrobena z dobře plovoucího materiálu a má mít rozměry zhruba 35×24×4 cm. Pro nadlehčení úplných začátečníků je vhodné ji kombinovat s plovacím pásem.
- Plavecké nudle („žížaly“), ohebné polyuretanové plovoucí tyče o průměru zhruba 10–15 cm, lze různě tvarovat a mohou sloužit i k různým hrám a soutěžím. K nudlím lze pořídit také spojky a využít do programu (stavba plavidel, ohraničení, ...).

Pro inspiraci, jak plavecké pomůcky využívat, doporučujeme shlédnout např. tato videa: <https://bit.ly/3e7C9uu>, <https://www.swimtime.cz/zacatecnici/>.

Vždy je třeba mít jasně nastavená pravidla ukládání všech pomůcek tak, aby se neztrácely, schnuly a neplesnivěly.

Pokud se koupeme v místech, kde děti všude nestačí, je praktické mít něco většího, čeho se dá chytit nebo na co jde vylézt – nafukovací loď, paddleboard, popř. lehátko, matraci apod. To jde potom úspěšně využít i v programech.

Počáteční obtíže s potápěním obličejem či při orientaci při kraulu mohou zmírnit **PLAVECKÉ BRÝLE**, a to nejen v bazénu, ale klidně i při plavání v rybníce.

KULDA, CEDNÍK

TY VODĚNKO ČISTÁ, OMÝVÁŠ BŘEHY, KOŘENY, KAMENÍ, OMYJ I MNE, HŘÍŠNÉ STVOŘENÍ

*Ty voděnko čistá,
tečeš z ran Pána Krista,
omýváš břehy, kořeny, kamení
omyj i mne, hříšné stvoření*

*Moravská lidová modlitba při
obřadním velikonočním umývání
v potoce*

Dnešní doba před nás položila řadu výzev. Mnohé nás vedou k tomu, abychom pomáhali ostatním potřebnějším. Jsou ale i výzvy, které by mohly pomoci především nám samotným. Neznám moc lidí kolem sebe, kteří by dobrovolně vstoupili do studené vody a když, tak s největší nechtí. Přitom se zrovna nám, vodním skautům, může kdykoliv stát, že při některé z našich budoucích vodáckých výprav ve vodě nedobrovolně skončíme. Odhodlat se otužovat a vystavit nenadálému chladu, to může být i naše jarní předsevzetí a výzva.

O otužování každý z nás určitě slyšel. Představa saunování, které má nesporný pozitivní vliv na naše zdraví, je většinou příjemná. Někteří z nás snad mají možnost se pravidelně saunovat třeba doma v soukromí. Většinou je však tato příjemná a zdraví prospěšná kratochvíle, která s sebou nese nošení do ledového bazénku či ledovou sprchu mezi saunovacími cykly, v dnešní době nedostupná. Přitom prosté otužování může být neméně zdraví prospěšné, ale posiluje i naši vůli. Když už jsme schopni se pravidelně otužovat, není pro nás sebemenší problém se donutit i k jiným činům, do kterých se nám třeba moc nechce. Otužování má navíc skvělé účinky na zlepšení našeho imunitního systému i psychické odolnosti. A nemusíme mít výčitky z toho, že to děláme jen proto, že je to právě teď moderní, viděli jsme reportáž či rozhovor se známou osobností,

nebo si dokonce zakoupili i bestseller Wima Hofa. Je to pro vás podnět začít také, nebo právě toto trochu odrazuje? Ale vždyť to každý dělá především sám pro sebe.

AUTOR FOTOGRAFIÍ: RENATA ČÍŽKOVÁ – RENČA A 4. ODDÍL VS PRAHA

Třeba jen proto, že otužilcům se vyhýbají virová onemocnění, mají nižší riziko vysokého tlaku, zlepšuje se stav alergií. Otužování nám umožňuje se i lépe přizpůsobovat venkovním teplotním výkyvům. Z těch zmiňovaných pozitiv pak otužováním posilujeme vytrvalost, pevnou vůli a trpělivost. Prospívá všem bez ohledu na věk. Zbývá už jen otázka, proč nezačít právě teď.

Pokud je studená voda vaší noční můrou, člověk může začít třeba jen krátkým cvičením u otevřeného okna nebo na dvorku v lehkém oblečení, kde nám bude alespoň trochu zima a pohybem se zahřejeme. To alespoň pro začátek. Je dobré začínat s otužováním

postupně. Můžeme naši výzvu doplnit třeba omýváním studenou vodou v umyvadle, kterou vzápětí nahradí studená sprcha. Omyjeme se vlažnou vodou, poté studenou, následně opět vlažnou a nakonec vždy zakončíme studenou. I když to nemusí být zprvu příjemné, hlavně vydržte. Nejdříve můžeme začít se studenou sprchou od 1 do 3 minut. Postupně si zvyknete na sprchu od 3 do 5 minut. Ten skvělý pocit na konci vždy stojí za to! Ranní studená sprcha nám určitě skvěle nastartuje den. Jen bychom ji neměli dělat v přílišném spěchu a stresu, dopřejte si na tak důležitou věc trochu svého času. Při sprchování samozřejmě nejde o to ve sprše prochladnout,

ale v rámci možností se pohybujeme, abychom naopak své tělo probudili. Také není dobré si pouštět ledovou sprchu rovnou na hlavu, začínáme od ramen dolů.

Když se nám podaří vydržet ve studené sprše alespoň 3 minuty, čeká nás další meta. Tou by mělo být ponoření do vody nebo přímo plavání ve vodě. Nejlepší je začít se otužovat v rybníku nebo řece. Před ponořením do vody bychom se měli krátce rozcvičit a rozproudit v sobě trochu krev. V žádném případě se tímto cvičením nemáme unavit nebo zpotit. Ve vodě bychom měli být jen několik málo minut. Při plavání se držíme při břehu, při počátečních pokusech určitě na mělčině, abychom

dokázali kdykoliv vylézt z vody v případě nevolnosti nebo přílišného třesu. Parťák či parťáčka (ve vodě, na břehu) je také samozřejmostí. Nezapomínejte na pravidelné a hluboké dýchání, které vám pomůže chlad také přemoci. Hned po koupeli je samozřejmě nutné se řádně osušit a zabalit do teplého suchého oblečení.

K naší oblíbené řece nebo rybníku to jistě máme nejbližší. Otuzování vodou je také nejúčinnější. Voda při kontaktu s tělem totiž odvádí teplo zhruba dvacetkrát rychleji než vzduch. V žádném případě však nelze doporučit pasivní koupel v naplněné staré vaně nebo barelu někde na zahradě. Nedostatek místa ve vaně nám totiž neumožňuje intenzivnější pohyb (pomalé plavecké pohyby nebo jednoduché cviky ve vodě rukama a nohama) a tělo bez pohybu brzy prochladne. Pozor také na to, že v řekách nám může silnější proud rychleji odebírat z organismu více tepla a můžeme rychleji prochladnout. V chladných měsících a především v zimě není vhodné jít po otuzování hned do vyhřáté místnosti. Sprchovat se nebo se přímo koupat v teplé vodě ihned po studené koupeli je nebezpečné, protože při tak razantní změně teplot

by nám mohlo hrozit riziko kolapsu organismu.

Otužování samozřejmě způsobuje našemu organismu velký šok. Pečlivě zvážit, zda se do něj pustit by měly osoby s nejrůznějšími zdravotními riziky a svůj záměr raději konzultovat s lékařem. Vždy je potřeba přistupovat k otuzování především s rozumem. Potápění hlavy není rozhodně potřeba a nezbytnou pomůckou mnoha otužilců bývá i slušivý kulich nebo jiná apartní čepička (třeba oddílová, jako na doprovodných fotografiích, za které dobrovolníkům děkujeme:-).

Před otuzováním není také vhodné se přejídat. Před plaváním ve studené vodě nikdy nepijme alkohol, který rozšiřuje cévy v končetinách a náš organismus by mohl mnohem rychleji prochladnout. Nezapomínejme však na příjem tekutin. Horký čaj, ovoce a zelenina mají úplně jinou chuť a účinky na náš organismus ihned po otuzovací proceduře.

Pravidelnost tohoto otuzování, kterou bude možné v budoucnu obohatit například saunováním, z nás neudělá přímo Icemany, ale v mnohém vám nejen utuží zdraví, ale prospěje i k psychickému zdraví v dnešní nelehké době...

Tak co? Přijmete tuto výzvu? Vlét do chladné vody je jistě otázkou pevné vůle. Odměna je však vždy jistá ve velmi příjemném pocitu nejen ihned po otuzovací lázni a ve vědomí upevňování si vlastního zdraví.

TŘI DŮLEŽITÉ RADY, NEŽ ZAČNETE

1. ZAČNĚTE POSTUPNĚ A NÁROČNOST PŘIDÁVEJTE, není hrdinství rovnou skočit do ledové vody a uhnat si zápal plic. Důležitá je také pravidelnost. Pokud s otuzováním přestanete, zvýšená odolnost organismu během několika týdnů opět zmizí.

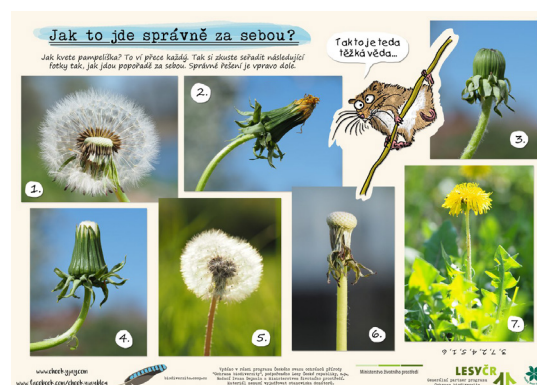
2. NEOTUŽUJTE SE, KDYŽ SE NECÍTÍTE DOBŘE, jste příliš unavení nebo je už příliš pozdě, raději si počkejte na další den. O otuzování nemocných by měl rozhodnout lékař. Děti a starší lidé se mají otuzovat mírněji. I pro ně však má otuzování blahodárné účinky.

3. PŘI OTUŽOVÁNÍ NEBUĎTE SAMI a mějte vždy někoho, kdo na vás dohlédne na břehu nebo parťáka ve vodě, který vám může kdykoliv pomoci.

MIRA

PŘÍRODA JE V JARNÍM ROZPUKU - BUDETE U TOHO?

Sedět u počítače už nikoho nebaví? Nemůžete se dočkat rozvolnění a osobního setkávání? Vyražte ven pozorovat přírodu! Přinášíme opět inspiraci z www.cheekyjay.com, tentokrát v našem zájmu budou žabí vajíčka, přílet stěhovavých ptáků, pampelišky a hadi a štíři. Úkoly je možné plnit jak samostatně, tak po dvojicích či po družinách nebo všichni společně, podle toho, jaká zrovna budou protiepidemická opatření.

Formuláře k „Kdy přilétají tažní ptáci“ jsou ke stažení zde: <https://bit.ly/3tE4nn6>. Nenechte se odradit, že je toho moc, klidně můžete mít záznamový arch společný oddílový, do kterého budou psát všichni.

www.cheekyjay.com

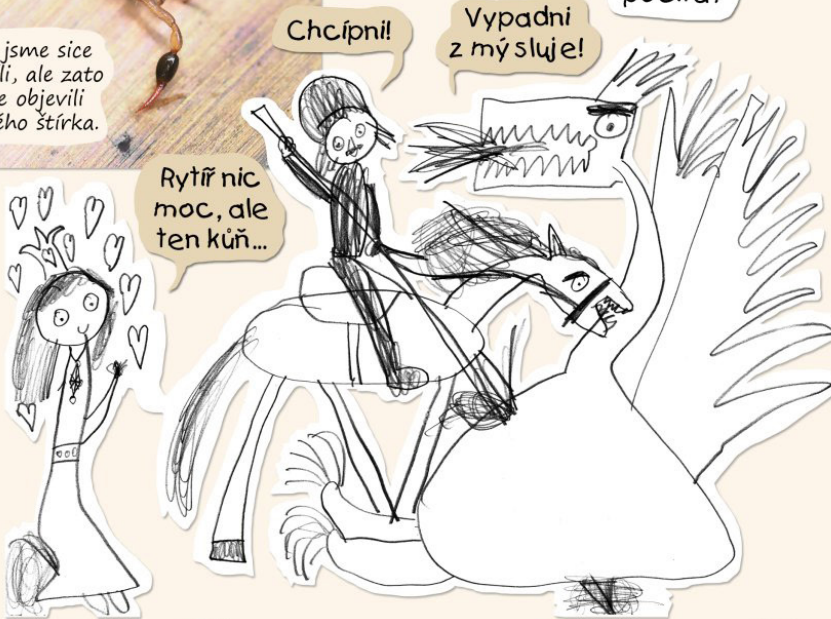
Zkoumej nebo zemři!

Na sv. Jiří vylézají hadi a štíři

No, říká se to, ne? Ale je to opravdu tak? Svátek svatého Jiří připadá u nás na 24. dubna. A tak jsme se párkrát během jara vypravili hledat nějaké ty hady a štíry.

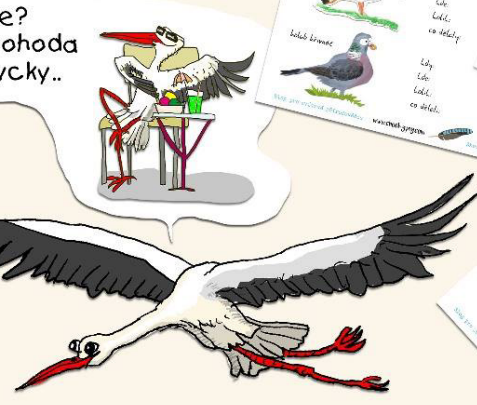
Užovku jsme objevili 6. května. Zdá se tedy, že někteří hadi vstávají dávno před sv. Jiřím a někteří po něm.

Kdy přilétají tažní ptáci?

Kdo má oči k vidění a uši ke slyšení, všiml si, že přilet tažných ptáčí je v plném proudu. Připravili jsme pro vás tři jednoduché formuláře, kam si jejich pozorování můžete zaznamenávat. Vybrali jsme do nich běžné druhy, které může vidět a poznat každý. Pokud by vám nestacily, vyrobte si vlastní - lepší.

Kdo by se toužil o svá pozorování podělit, může je vkládat online do databáze na adrese <http://www.birds.cz/avif/>.

Blog pro zvědavé přírodovědce

www.cheek-yjay.com

Zkoumej nebo zemři!

Blíž přírodě
www.blizprirode.cz

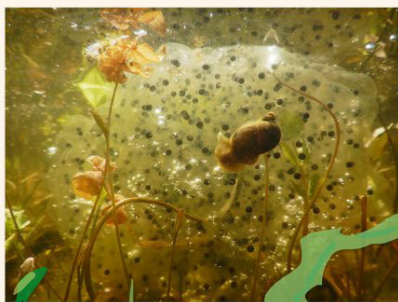
Realizováno ve spolupráci s MŽP ČR, generálními partnery ČSOP.

Záchrana žabích vajíček

V životě můžete potřebovat leccos. Třeba zachránit žabí vajíčka před vyschnutím. S chutí do toho, poradíme vám, jak na to.

Stalo se, že skokani nakladli vajíčka do bazény na koupání, nebo kladli do nádrží v botanické sbírce, které se měly vypouštět a čistit. Také jsme je jednou našli v rybníce, který zrovna vypouštěli. A tak jsme snůšky naložili do kyblíků a vyhlili na kraj nedaleké tůně, o které jsme věděli, že do ní skokani kladou.

V případě pochybností volejte o pomoc. Garantem přes obojživelníky je v ČSOP pan Jaromír Maštera - 732 877 955.

Vajíčka nabírejte klidně rukama. Cedníkem to jde samozřejmě lépe.

Pojďte, slizounci.

Šťastnou cestu, děťátka!

Kdo je u tebe slizoun, ty tlamo!

Díky moc, jeden se s tím klade, a pak by to přešlo nazmar...

Vajíčka přenášejte pouze na co nejbližší vzdálenost = v rámci místní populace. Jinak může dojít ke genetickému znečištění, nebo přenosu nemoci.

www.cheek-yjay.com

www.facebook.com/cheek-yjayblog

biodiverzita.csop.cz

Vydáno v rámci programu Českého svazu ochránců přírody "Ochrana biodiverzity", podpořeno Lesy České republiky, s.p. a Ministerstvem životního prostředí.

Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska donátorů.

Ministerstvo životního prostředí

SKAUTING NA DÁLKU

Snad už se brzy dočkáme toho, že se epidemická opatření uvolní a vrátíme se k běžné činnosti. Opět ale přinášíme tipy od Štik z Hradce Králové na schůzky, je možné je jakkoliv modifikovat dle situace – použít se dají po jednotlivcích, po dvojicích či po družinách. Nabízí se tu také zapojení rodičů i sourozenců, což obecně může pomoci budovat dobré oddílové vztahy.

Hudební schůzka

Tato schůzka je připravená pro Hradec Králové, jistě ale nebude problém skladby a písničky vybrat a úkoly upravit na míru jakékoliv obci.

PŘÍPRAVA:

- Vyberte ve vaší obci zajímavá místa a skladby/písničky, co se k nim hodí, lze i více úrovní obtížnosti (v uvedeném příkladu jsou dvě).
- Vyberte finální melodii, která vyjde jako tajenka (počet not = počet míst). Co obtížnost, to melodie.
- Na daná místa připravte označení – např. 70 cm dlouhou stuhu s číslem (pořadí tónu v melodii), jedním písmenem (názvem tónu) a značkou noty. Zvolte interval, kdy místa budou označena (po dobu schůzky, několik dní, od schůzky do schůzky...). Nezapomeňte označení dobře popsat do zadání pro účastníky.
- Připravte tabulku s nápovědou (inspirace viz obr.).

ZADÁNÍ PRO ÚČASTNÍKY:

Projdeme se po Hradci, ale kudy, na to budete muset přijít sami. Úkoly budou hudební, a jak už to tak bývá, bystří se nachodí méně, a ti, co neradi přemýšlejí, budou zase o něco zdatnější. Zda to pojmete sportovně nebo procházkově je na vás.

JAK NA TO:

- Podle věku si vyberte variantu lehčí nebo těžší. Skauti a skautky se už můžou vrhnout na těžší, roveři a rangers zcela jistě, a pro žabičky a vlčata je doporučena ta o chlup jednodušší varianta. Rodiče si mohou vybrat podle svého přání nebo doprovodu :-)
- Poslechněte si 8 skladeb/písniček, které najdete zde: <https://bit.ly/3gaOY9L>
- Hluboce se zamyslete, k jakému místu v Hradci písnička pasuje.
- Vytiskněte si tabulku s nápovědou, vezměte tužku a hurá do města.
- Na správných místech najdete s pomocí nápovědy stuhu (bílá, červená, fialová – není důležité) asi 70 cm dlouhou a na ní pořadové číslo odpovídající písničce, jedno písmeno a značku noty. Vše si opište do tabulky s nápovědou.
- Pokud budete úspěšní a najdete všechny stuhly a nic nezapomenete opsat, máte půlku hotovou ! :-)

- Doma si písmenka poskládejte za sebe podle pořadí a vyhledejte vhodný melodický hudební nástroj. Hudebně méně vzdělaným doporučuji vyhledat rovnou celého hudebníka. Písmenka ze stuh jsou noty, a když je přehrajete popořadě podle čísel, jistě poznáte známou melodii. Hudebně vzdělaní využijí i obrázek noty a budou tak vědět, jestli tón zahrát dlouze nebo krátce. Vítězem je každý, kdo se propracuje až sem a pozná melodii!
- Nemáte nástroj ani hudebníka ani nejste hudebně vzdělaní? Nevadí, ještě je tu google a virtuální klavír, který vám zadané tóny přehraje! [Virtual Piano – Online Piano Keyboard | OnlinePianist](#)

PRAKTICKÉ INFORMACE (PRO INSPIRACI, NEZAPOMĚNTE SI JE PŘÍZPŮSOBIT!):

- Na lov tónů můžete vyrazit kdykoliv, v okamžiku, kdy čtete tento email, je už vše připraveno.

Těžší varianta

Skladba	Nápověda	Zapiš si písmeno (tón)	Namaluj si notu
1.	Okap		
2.	Vlez dovnitř		
3.	Vejmutovka vedle borovice s budkou		
4.	Plot		
5.	Po schodech se krad'te zadem až na roh staré zdi kamenné...		
6.	Křoví, ale růže to nejsou		
7.	Staré tisy		
8.	Skloň se pod kovovou cestu, svatý tě ochrání		

– výhled z tohoto místa potěší srdce vodáka

- Pokud si nejste úplně jistí, že si myslíte správné místo, můžete mi napsat (číslo skladby, lehčí/těžší a tip). Každému max. třikrát odpovím ANO/NE.
- Všechna místa jsou v HK ve městě, jen jedno místo v těžší variantě je mírně na okraji, ale stále v katastru a dostupné MHD.
- Skladby poslouchejte pozorně, někdy je cíl přímo zmíněn, někdy (u těžší varianty) musíte trochu přemýšlet, co umělec chtěl světu sdělit, někdy skladba souvisí s nějakou událostí nebo zvyklostí.
- Nikdy není záměr takový, že byste museli náhodně obcházet „stejná místa“, např. v písničce se zpívá o kostelu, tak musíte obejít všechny kostely v HK. Ve skladbě hledejte vždy něco „podezřelého“.
- Nadšenci můžou samozřejmě obejít obě varianty :-). V každé variantě je jiná výsledná melodie, takže se nebudete nudit!

TĚŠENÍ NA LODĚNICI

Po dlouhé době se chystáš na první schůzku na loděnici. Musíš se dostat z domova (domeček vlevo dole) na loděnici (kánoe vpravo nahoře). Aby ses mohl zúčastnit schůzky, potřebuješ pádlo, vestu a náhradní oblečení (pokud jednu z věcí nebudeš mít nebo se včas nedostaneš na loděnici – prohráváš). Jako bonus můžeš po cestě získat 4 bonbóny (až se sejdem na loděnici, sebrané bonbóny ve hře bude možné vyměnit za opravdové – platí pouze pro ty, kteří budou mít všechny povinné věci a včas se dostanou na loděnici).

Z políček se můžeš pohybovat nahoru, dolů, doprava a doleva, nikoliv šikmo.

Když splníš cvik na políčku, kde se nacházíš, můžeš se posunout na další dle tvého výběru.

U cviku s hvězdičkou najdeš v tabulce vysvětlivku/doplnění.

Danou věc (pádlo, vestu...)

Lehčí varianta

Skladba	Nápověda	Zapiš si písmeno (tón)	Namaluj si notu
1.	Dřevěný plůtek u paneláku		
2.	Zbytky ostnatého drátu		
3.	Tři smrčky		
4.	Plot		
5.	Vyšla hvězda nad Betlémem		
6.	Strom a vedle velký nepořádek		
7.	Elektrické skříňky za Kotěrovou stavbičkou		
8.	Borovice vedle modřínu u dřevěné lavičky	8:	
		9:	
		10:	

– výhled z tohoto místa potěší srdce vodáka

získáš tak, že se dostaneš na políčko s jejím obrázkem. Na obrázku už žádný cvik neděláš a políčko si vybarvíš jako splněné. Odtud můžeš pokračovat dál jakýmkoliv směrem.

Přes šedá políčka nelze procházet. Pohyb funguje jako had, pokračovat můžeš pouze z políčka, na kterém právě jsi. (př. vybíráš povinné věci a dostaneš se na loděnici. Zbývá ti ale ještě čas a rozhodneš se jít pro bonbóny (pokud jsi je nesbíral už cestou). K bonbónům se musíš dostat z políčka, na kterém právě jsi, i když to

znamená, že se musíš vracet. Nemůžeš pouze navázat na trasu, kterou už máš. Maximálně lze získat 4 bonbóny.

Jedno políčko můžeš plnit vícekrát.

Z domu vycházíš v 16:30 a na loděnici musíš být nejpozději v 17:30! Kdo bude na loděnici později, tomu se nepodařilo dorazit na schůzku a ztrácí i nárok na posbírané bonbóny.

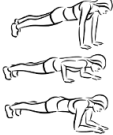
Odkaz na loděnici, kde se sejdem v 17:50 – (dodat odkaz meetu)

RENČA

CHYSTÁM PROGRAM

CVIK	ŽABLATA	SKAUTI/TKY, ROVEŘI, DOSPĚLÍ	JAK NA TO
Prkno (Plank)	30 s	60 s	
Klik	7	12	
Angličáci	5	10	
Sed o zeď	30 s	60 s	
Panáci	15	30	
Oběhnutí domu	Oběhni dům, nebo doběhni na nejbližší křižovatku.		
Přeskok lana	Polož si lano, provaz nebo cokoliv jiného rovného na zem a sounož přeskakuj ze strany na stranu (1 cvik = přeskok tam a zpět).		
Přeskok lana 1 noha	Polož si lano, provaz nebo cokoliv jiného rovného na zem a přeskakuj ze strany na stranu 10x na levé noze a 10x na pravé noze (1 cvik = přeskok tam a zpět).		
Sudy	Válej sudy z jedné strany místnosti na druhou.		
Dřepy 1 noha	Udělej tři dřepy na pravé noze a pak tři dřepy na levé noze. Pokud ti to nejde, můžeš se něčeho chytit a pomoci si.		
Velbloud	Začínáš ve vzporu, polož se nejprve jednou a pak druhou rukou na předloktí a zpět – toto = 1 cvik		
Žabáci	Jednou skákej žabáky z jedné strany místnosti na druhou.		
Točení + běh	Vyběhni před dům na bezpečné místo mimo chodník a silnici, urči si cíl vzdálený asi 15 metrů. Desetkrát se zatoč kolem dokola (kolem své osy) a pak doběhni k cíli.		

	* přeskok lana 20x	50x švihadlo		* prkno 0,5 / 1 m	Dřepy s výskokem 10x	* Sed o zeď 0,5 / 1 m	* žabáci	* přeskok lana 20x	* Velbloud 10x	* sudy		* panáci 25 / 50	
35 dřepů	* panáci 25 / 50	* Dřepy jedna noha	* Angličáci	* Velbloud 10x	25 dřepů	* točení + běh	50x švihadlo		* prkno 0,5 / 1 m	Dřepy s výskokem 10x		* přeskok lana 20x	* točení + běh
* oběh kolem domu	* Sed o zeď 0,5 / 1 m	Kotrmelce 7x	* přeskok lana 20x	* panáci 25 / 50	* Přeskok lana 1 noha	* sudy			* Dřepy jedna noha	* kliky		25 dřepů	Kotrmelce 7x
* kliky	Podlézt Židli 10x	* sudy	25 dřepů		* Velbloud 10x	* kliky	* žabáci	* Přeskok lana 1 noha	* Angličáci	* žabáci	Dřepy s výskokem 10x	Podlézt Židli 10x	* sudy
	* Přeskok lana 1 noha	* prkno 0,5 / 1 m		* Přeskok lana 1 noha	* Angličáci	* Velbloud 10x		Podlézt Židli 10x	* sudy	* Velbloud 10x	* Sed o zeď 0,5 / 1 m	* žabáci	* Angličáci
* Dřepy jedna noha	10 angličáků	* točení + běh	* žabáci	Kotrmelce 7x	* panáci 25 / 50	* žabáci	* přeskok lana 20x	Dřepy s výskokem 10x	* kliky	* žabáci		50x švihadlo	* Přeskok lana 1 noha
	Dřepy s výskokem 10x	* Sed o zeď 0,5 / 1 m			Dřepy s výskokem 10x	50x švihadlo	* Velbloud 10x	* žabáci	* prkno 0,5 / 1 m	* Přeskok lana 1 noha	Kotrmelce 7x	* Přeskok lana 1 noha	* Dřepy jedna noha
* přeskok lana 20x	25 dřepů	* Přeskok lana 1 noha			* Přeskok lana 1 noha		Podlézt Židli 10x	50x švihadlo	Dřepy s výskokem 10x	* Sed o zeď 0,5 / 1 m	* kliky	* přeskok lana 20x	* prkno 0,5 / 1 m
* kliky	Podlézt Židli 10x	* prkno 0,5 / 1 m	* přeskok lana 20x		* Velbloud 10x	* panáci 25 / 50	* sudy	* přeskok lana 20x			* oběh kolem domu	30 dřepů	* panáci 25 / 50
	* panáci 25 / 50	Kotrmelce 7x	* Angličáci	* točení + běh	25 dřepů	* Dřepy jedna noha	* prkno 0,5 / 1 m	Kotrmelce 7x			60x švihadlo	* Angličáci	

BLÍŽÍ SE TÁBORY – TIPY NA VODÁČKÉ ETAPOVÉ HRY

Etapové hry patří jistě k oblíbeným bodům programu skautského tábora. Důležité při vymýšlení a přípravách hry je zamyslet se nad jejími cíli, můžeme jít mnohem dále než prostě připravit pár her a dát tomu omáčku, protože etapovka na táboře vždycky byla, tak bude zase. Prostřednictvím etapovky můžeme účastníky tábora seznámit jak s místními pamětihodnostmi a zajímavostmi, tak s historií. Nebo jim můžeme přiblížit historické události či osobnosti, příběhy z knížek, prožitkem si toho zapamatují mnohem více než při frontální přednášce.

Příprava etapovky na putovním táboře s sebou nese určitá úskalí a vyžaduje více improvizace v průběhu. Jaké problémy musíme řešit a jak si s nimi poradit?

- **Málo času na přípravu hry v terénu** – jednotlivé hry musejí být jednoduché a není praktické trvat na určeném pořadí etap.
- **Neznámé prostředí tábořiště, nevhodný terén** – pokusme se vždy využít vhodný terén, jakmile se naskytne, i kdyby to měla být neplánovaná zastávka. Je dobré připravit alternativy, odhadnout slabinu etapy – pokud k nějaké hře potřebujeme např. prudký kopec a při cestě takový nenajdeme, mít náhradní etapu. Důležité je znát dobře motivační knížku/příběh a podle situace a prostředí dovymýšlet etapy na místě.
- **Omezená možnost transportu rekvizit** – pracujeme s malým množstvím rekvizit (aby se nestalo, že projíždíme vhodným terénem, ale věci na hru jsou v doprovodném autě), s voděodolnými rekvizitami, které buď máme běžně v lodi, nebo snesou transport v loďáku. Pokud využíváme příběh z knížky, je

vhodné přefotit (tisknout na laserové tiskárně) potřebné úryvky a nalepit do voděodolného sešitu nebo jednotlivé listy mít v eurodeskách (navlhnutí nevádí, když se to po táboře nearchivuje).

- **Nemožnost grafického znázornění průběhu hry a výsledků (nástěnka)** – použijme jiné než papírové znázornění průběhu hry a výsledků (např. navlékání korálků).
- **Méně času na hry všeobecně, pro zvládnutí materiálního zajištění dne už nezbyvají síly na nic dalšího** – pečlivě zvažme cíle tábora – počet ujetých kilometrů vs. důležitost podílu všech účastníků a účastnic na běžném chodu (vaření, balení, stavění, dřevo, nákupy apod.) vs. odpočinek a doprovodný program. Mnohdy z toho vyjde, že na táboře ujedeme půlku trasy než na výpravách, lze také zařazovat dny, kdy se nepřesouváme.

JAKÉ ETAPOVKY UŽ V KAPITÁNSKÉ POŠTĚ VYŠLY?

Koukněte do starších čísel:

- Robinson Crusoe 04/2014
- Sindibád námořník 02/2016, 04/2016

- Odyssea 06/2019
- Josef Rössler-Ořovský 06/2019 (tipy na aktivity, systém hry lze použít z Robinsona Crusoa)

Máte připravenou etapovku a podělíte se s ostatními? Pošlete nám ji do redakce!

KULDA

NA BAZÉN S BENJAMÍNKY A JEJICH RODIČI

(Poznámka autora: Článek byl připraven na počátku roku 2020, kdy jsme o koronaviru ještě vůbec neslyšeli a pak čekal na vhodnou dobu svého uveřejnění. Níže uvedené aktivity se však mohou hodit nejen do krytého bazénu. Třeba vás budou aktivity inspirovat i pro letní tábor.)

Mnoho oddílů vodních skautů si dopřeje v rámci zimních či jarních měsíců návštěvu krytého bazénu. Někdo se přijde okoupat jen jednou, jiné oddíly si naplánují přímo plavecký výcvik. Cílem vodních skautů ale nemůže být děti naučit plavat. K tomu je zapotřebí mnohem delšího a intenzivnějšího tréninku. Je však možné i u těch nejmenších benjamínků je připravit na letní vodácké dobrodružství. Seznámit je se základními pravidly pohybu na vodě a u vody. V bezpečí krytého bazénu se mohou naučit nebát se hlubší vody, nebo se prakticky seznámit s důležitostí vodácké vesty a jejího správného použití (nošení). Je důležité se alespoň částečně připravit na případné nemilé překvapení, které by naše nejmenší mohlo kdykoliv potkat v létě na vodě.

● AUTOR FOTOGRAFÍ: ERIK FURY

Návštěva krytého bazénu s nejmenšími dětmi trvá obvykle hodinu. Na jedné straně je důležité i v tomto případě ponechat dětem prostor na vlastní hru, improvizaci, vyžití a užití velkého bazénu a party kamarádů se kterými děti přišly, na druhou stranu však je čas natolik omezený, že určitou organizaci je potřeba zavést.

S naším oddílem klubu rodinného skautingu jsme se vydali na krytý bazén v zimě hned několikrát se čtrnáctidenní frekvencí. V tomto případě jsme nechtěli a už ani nemohli dát úplně volný program našim dětem i jejich rodičům. Z těchto setkání pak vzešlo několik inspirativních aktivit, které se nám v rámci programu osvědčily a možná by mohly metodicky pomoci ostatním. Pro náš pobyt na bazénu bylo důležité, že jsme si mohli objednat soukromě dětský bazén nebo alespoň jeho část a také, že jsme si mohli přinést naše pomůcky k činnosti. Těmi byly především naše plovací dětské vesty a lana. V rámci těchto jednoduchých a pro každý oddíl dostupných věcí jsme vymýšleli aktivity.

1. ZAČÍNÁME V MALÉM BAZÉNU

- **VODNÍCH PTÁCI** – vedoucí nebo děti předvádí na okraji malého bazénu různá zvířata, která mohou u vody spatřit: kačena – pluje klidně po hladině a občas se potopí pro potravu nebo se vyplaší a rychle mává křídly, pak zase na hladinu usedá (snaha co nejvěrněji napodobit zvíře), čáp – chodí ve vodě, zvedá nohy a klope zobákem (rukama).
- **MÁCHÁNÍ PRÁDLA** – rodiče nebo vedoucí vezmou děti za ruce a předvádí s dětmi máchání prádla, důležité je, aby přitom voda co nejvíce šplíchlala, ale přitom mělo dítě hlavu stále nad vodou. V případě, že jsou na bazénu s dětmi i rodiče, je možné toto máchání prádla dělat ze všech stran. Tedy na boky, šplíchání na uši, na záda, aby se

nebály záklonu a na břicho, aby se nebály šplíchnutí do obličeje. Rodiče se otáčejí kolem své osy, vyzdvihují děti z vody a zas je držmo za ruce do vody spouští a říkají přitom klidným hlasem: „Peru peru prádlo“. Dítě vnímá hlas rodiče (uklidňující element a styk rodiče), rodič jej pevně drží za ruce. Nesmí jej pouštět. A přitom je tam několik rušivých prvků, šplíchání, vlny od ostatních, okolní ruch.

- **VODOPÁD** – trochu vody z dlaní na hlavu dítěte je lepší než nic, aby si zvyklo na vodu na hlavě, ale zkuste s sebou vzít velký kbelík nebo vylévačku a na připravené dítě vylít plný obsah najednou, vše ale musí probíhat v režimu hry a zábavy pro dítě.
- **MOTOROVÉ ČLUNY A ZAOCEÁNSKÉ PARNÍKY** – děti vydechují

do vody a snaží se dělat hlasový doprovod zvuku motorového člunu nebo zaoceánského parníku.

- **VÁLENÍ SUDŮ A VODNÍ KOTRMELCE** – ze začátku spíše v plavací vestě, později bez vesty; toto cvičení zlepšuje dítěti orientaci ve vodě a může jej připravit i na nebezpečné nečekané události. Jednodušší je válení sudů ve vestě, které může být vystřídáno snahou udělat ve vodě kotrmelec.

2. SKOKY A PÁDY DO VODY

- **ŽÁBY, ČÁP A ŠTIKA** – na okraji bazénu si vesele hová skupinka žabek (dbáme na to, aby děti měly prsty u nohou přes okraj bazénu), když tu se objeví na břehu čáp – a žabky musí chtít nechtě naskákat do vody, ale samozřejmě po „žabím“. V tom ale

se ukáže druhý vedoucí, předstávající štika ve vodě, a žabky musí opět na břeh, kde je zase plaší čáp a tak několikrát doko-la.

- **PISTOLNÍCI** – i malé děti někdy viděli nějaký westernový film, nebo dramatickou scénu, kdy se sejdou dva pistolníci a střílejí po sobě, když tu jeden padá k zemi – děti i vy můžete být pistolníci a pak po imaginárním zásahu kulkou nejen sehrát dramatickou chvíli smrtelného zásahu, ale i pád do vody a můžeme hodnotit, komu se to podařilo nejlépe.
- **KAMENNÉ SOCHY NA MOSTU** – nejen na Karlově mostě je řada soch v nejroztodivnějších pózách. Vedoucí nebo děti se mohou stát sochaři těchto soch – jenže pak přichází zemětřesení a bohužel sochy padají z mostu do vody.
- **ŽABÍ ZÁVODY VE SKOKU** – děti jsou žabky, které soutěží, která vyskočí nejvýše nebo nejdále do vody z okraje bazénu.
- **HODY DO VODY** – aktivita se hodí pro děti, které jsou už na vodu více zvyklé – rodiče nebo vedoucí děti do vody házejí (ty mají plovací vesty) – dle velmi dobré rozvahy volíme menší hody nebo větší a vyšší, popř. děti do vody štouchneme větší či menší silou.

3. KDYŽ S VODOU SPLÝVÁME

- **LISTY LEKNÍNU** – děti se snaží být listem leknínu na hladině a co nejlépe splývat, ať už ve

vestě nebo bez vesty.

- **PONORKY** – kam až dítě doplave na jedno nadechnutí pod vodou, když se odrazí od boku bazénu (ve vestě i bez vesty).
- **REMORKÉR A NÁKLADNÍ LOĎ** – dítě si ve vestě chytne lano a je pomalu taženo na břicho nebo na zádech, dítě se snaží splývat. Osoba, která dítě táhne, využívá krátkého provazu a pomalé rychlosti. Důležitá je snaha o narovnané tělo.
- **TORPÉDO** – dítě má ruce natažené za hlavou a v nich drží

vestu, nebo je ve vestě oblečené a může mít ruce na prsou a snaží se na zádech pohybem svých nohou (znakové nohy) dostat z jedné strany bazénu na druhou stranu, v pokročilejší fázi dítě proplouvá kolem rodičů nebo vedoucích, popř. starších dětí a ty znesnadňují proplutí ponorky tím, že v její blízkosti dělají vlny.

4. NEMOTORNÍ VODNÍ LYŽAŘI

U všech aktivit ve vestách (v hlubší vodě) nebo bez vest (v malém bazénu).

- **VLEČNÉ LANO** – rodiče nebo vedoucí táhnou děti co nejrychleji na laně – dítě si tak zvyká i na proud, se kterým se může na vodě v přírodě setkat. Aktivita může vypadat i tak, že na jednom laně se nechá táhnout více dětí v plovací vestě v bazénech s větší hloubkou, táhnout se mohou děti hlavou dopředu, nebo se i nohama jistit a nechat se táhnout opačně.

- **RUČKOVÁNÍ PO LANĚ** – děti soutěží, které nejrychleji přeručuje z jednoho okraje bazénu na druhý. Ručkovat může dítě tak že se po laně střídavě přitahuje nebo může ručkovat také bokem.

ZA ODDÍL VODNÍCH SKAUTŮ
LUŽICE
ERIK FURY A MIRA HAVLÍK

[Kapitánská pošta](#) už v minulosti přinesla několik článků věnujících se tomuto tématu. Přehled uvádíme na konci tohoto příspěvku. Nejdůležitější rámcové aktivity také přináší metodika „**Benjamínci**“ a její část věnovaná dětskému vodnímu skautingu zařazená na konec této metodiky. Část obsahuje i soubor nejrůznějších her, např. honičky (Vodní/podvodní baba, Rybičky, rybičky, rybáři jedou, Na žraloka), hry, které zvyšují radost z pobytu ve vodě (Čákané, Spadla lžička do kafička, Vodník), hry se zanořením pod hladinu (Podlézaná/podplouvaná) nebo lovení

nejrůznějších předmětů ze dna bazénu. A samozřejmě i Vodácká příručka (nejen) ke kapitánské zkoušce vodních skautů se tomuto tématu velmi podrobně věnuje.

DOPORUČENÉ ČLÁNKY Z KAPITÁNSKÉ POŠTY (MÁTE MOŽNOST SI PŘEČÍST ON-LINE):

- Vlach Jan – Štóra: Jak na základní plavecký výcvik. [Kapitánská pošta, březen 2011](#), s. 2–4.
- Klusáčková Zuzana – Klusajda: Hry do bazénu: Hra na mrazíka, Kámen-nůžky-papír. [Kapitánská pošta, únor 2012](#), s. 11.
- Jelínek Jiří – Kolouch: Návik startovního skoku. [Kapitánská pošta, říjen 2014](#), s. 5–6.
- Dedková Markéta – Berrda, Dedek Václav – Razy: Program do bazénu pro děti. [Kapitánská pošta, říjen 2015](#), s. 11–12.
- Holková Jiřina – Žoržet, Bár Pavel – Pavlík, Karaová Jana

– Kulda: Vodácké doplňky pro skauty a skautky – tipy na program. [Kapitánská pošta, prosinec 2015](#), s. 8.

- Hyšková Kateřina – Ytoša: Průzkum potopené lodi – program schůzky v bazénu. [Kapitánská pošta, říjen 2016](#), s. 16–17.
- Jägermann Jaroslav – Jarda: Hry do bazénu – Zkáza Poseidonu, Vodní rugby. [Kapitánská pošta, říjen 2017](#), s. 10–12.
- Pflieger Alena – Žiža: Plavání s benjamínky. [Kapitánská pošta, říjen 2018](#), s. 11–12.
- Čížková Renata – Renča: Program na schůzky v bazénu – vzácné sošky. Kapitánská pošta, říjen 2018, s. 12.
- Pěnka Pavel: Schůzky v bazénu. [Kapitánská pošta, říjen 2019](#), s. 28–30.
- [nebo štítky](#): bazén, schůzka, plavání, benjamínci apod.

PROUDEM PARAGRAFŮ

ODBĚR POVRCHOVÝCH VOD

K napsání článku na dnešní téma mě inspirovala nedávná diskuze na facebookové skupině SkautFórum, která se týkala táborového používání čerpadel. Jak v diskusi správně poznamenal Vašek Zedínek, odběr vody z toku s použitím čerpadla podléhá povolení vodoprávního orgánu. Vodoprávní povolení však představuje poměrně složitou administrativní proceduru, které by se každý organizátor tábora jistě rád vyhnul. Jak z toho ven?

Začneme trochou právní teorie, snad čtenáře hned v úvodu nespím. Dle ust. § 3 odst. 1 zák. č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „vodní zákon“), nejsou povrchové vody předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž se vyskytují, jazykem právní

teorie se tedy jedná o res nullius, neboli věc ničí. Pro odběr vody z toku tedy nemusíte uzavírat žádný nájem nebo kupní smlouvu ani s vlastníkem pozemku, ani se správcem toku, takové smlouvy by byly od počátku neplatné. Vodu si prostě může každý za podmínek, stanovených zákonem, přivlastnit. Některé způsoby odběru vyžadují povolení vodoprávního úřadu a od zákonem stanoveného rozsahu odběru (500 m³ za měsíc) je odběratel povinen uhrazovat správci toku příspěvek na náklady za správu toku a správu povodí.

Co se týče odběru povrchové vody, jedná se jazykem zákona o nakládání s vodami. Zákon pak rozlišuje obecné nakládání s vodami (ve smyslu povolené zákonem) a nakládání s vodami, podléhající povolení vodoprávního úřadu. Obecné nakládání s vodami je upraveno ust. § 6 odst. 1 vodního zákona, které stanoví, že

každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení. Definice technického zařízení není v zákoně nikde obsažena, ale z praxe lze mít za to, že zařízením se rozumí jakýkoliv mechanismus, který bez lidské síly odebírá vodu z toku, tedy nejen čerpadlo, ale i na elektrické energii nezávislé mechanismy jako různá kola, trkače a podobně. Naproti tomu nakládání s vodami, vyžadující vodoprávní povolení, je popsáno v ust. § 8 vodního zákona a mimo jiné účely obsahuje i povolení k odběru povrchových vod, nejde-li o obecné nakládání (tedy jakékoliv mechanické čerpání).

Zákon tedy hovoří jasně – kdo noří čerpadlo do vodního toku za účelem, byť jednorázového, odběru, měl by disponovat vodoprávním povolením. Získání takového povolení však vyžaduje poměrně rozsáhlou administrativu, protože k samotné žádosti musí žadatel přiložit stanoviska dotčených orgánů (zejména orgánů ochrany přírody), vlastníků pozemků, správce toku a povodí, případně dalších subjektů. Pokud chcete třikrát za tábor načerpat kubíkovou nádrž za účelem získání vody na mytí dětí, pak je taková administrativa na první pohled neadekvátní. Co tedy s tím?

Jednou z variant postupu je obrátit se s důvěrou na místně příslušný vodoprávní úřad (obecní úřad obce s rozšířenou působností, typicky nejbližší bývalé okresní město) a situaci jim vysvětlit. Pokud budete mít štěstí a narazíte na úředníka, který upřednostňuje selský rozum před bezbřehým formalismem, pravděpodobně vám řekne, že odběr tří kubíků v průběhu dvoutýdenního tábora je pod jeho rozlišovací schopnost a vodoprávní povolení na takto minimální a časově jednorázový odběr je zbytečnou administrativní zátěží jak vás, tak vodoprávního úřadu. V případě udání bude o situaci vědět, spojí se s vámi a situaci vyřeší tak, aby z toho nikdo neměl problém. Například tím, že přijede situaci zkontrolovat po konci tábora, kdy je louka již vymetená a čerpadlo se v toku nenachází, načež shledá podnět nedůvodným a věc odloží. Domluva s vodoprávním úřadem spadá do kategorie tzv. gentlemanských dohod (nejedná se o legislativní termín ☺) a vřele doporučuji řešit ji po telefonu či osobní návštěvou na úřadě. Na písemný dotaz totiž musí úřad odpovědět s veškerou formálností a musí povolení požadovat. Byť není toto řešení striktně dle zákona, podle pravidel morálky ho považuji za dobré a všem stranám prospěšné, což by mělo být pro nás jako skauty zásadní.

Pokud na vodoprávním úřadě trvají na formálním výkladu zákona, nebo víte o tom, že tábořiště pravidelně monitorují nepřátelsky naladěni sousedé, chataři či rybáři, kteří by mohli dělat problémy jak vám, tak vodoprávnímu úřadu, je dobré mít vše podle zákona. V případě ručního odběru vody se, jak jsme už popsali výše, jedná o obecné nakládání a nepotřebujete k němu žádné povolení. Jednou za pár dní se pak dá pojmout třeba ranní rozcvička jako kbelíkový řetěz od řeky do nádrže – všichni se krásně zahřejí, zamokří a ještě při tom udělají něco

užitečného pro chod tábora. Ještě jednodušší variantou je překýblovat vodu z řeky do sudu, stojícího na břehu, a z tohoto sudu to pak čerpat čerpadlem – odebraná voda v sudu na břehu už je vaší vodou, nejedná se o vodu povrchovou, ta byla odebrána z toku v rámci obecného nakládání.

Pokud opravdu nutně potřebujete tahat vodu z toku čerpadlem, zvažte podat žádost o povolení na nějakou delší dobu, třeba deset nebo dvacet let. Pokud jezdíte tábořit na tradiční místo, otravná administrace na začátku se

vyplatí a budete mít na dlouhou dobu klid a legální odběr. Pokud tábořiště pronajímáte, bylo by dobré do žádosti napsat, že oprávněným je jednak vaše středisko a dále případný jiný uživatel tábořiště na základě nájemní smlouvy.

Tak ahoj a již brzy na vodě!

NÁHL

A pokud byste se cestou do nějakého paragrafu zapletli, nebojte se napsat si o radu na [kp@skaut.cz!](mailto:kp@skaut.cz)

MOKRÉ DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ XLVI. NAŠI MOŘEPLAVCI

V roce 1893 vznikl v Praze Český Yacht Klub a v Litoměřicích klub německých jachtařů SC Leitmeritz. Nejbližších 55 let se jachtingu u nás dařilo, dokud jsme byli pod Rakouskem, měli jsme i přístup k moři; předválečné Československo mělo vyhrazený kousek přístavu v Hamburku a Terstu. Za Protektorátu byly výjezdy do zahraničí povoleny jen jachtařům německé národnosti, po válce se to zlepšilo, ale jen na krátko. Po roce 1948 bylo obtížné dostat se na maďarský Balaton, horší to bylo s polským břehem Baltu a prakticky nemožné bylo doplout do ošklivého, kapitalistického západního Německa nebo přes Rakousko dojet na Jadran. O to více se pořádaly třídivé regaty na českých, moravských i slovenských přehradách a jezerech.

V roce 1956 udělil Státní výbor tělesné výchovy výjimku brněnským jachtařům pro účast na mistrovství Evropy ve třídě O-jol

● RICHARD KONKOLSKI

na rakouském Traunsee. Umístění na předposledním místě dalšími výjimkami nenapomohlo.

Až v r. 1961 znovu mohli čeští jachtaři absolvovat polský kurz námořního jachtingu a v r. 1962 se podařilo české posádce vyplout z rumunské Brailly přes Sulinu na otevřené moře pod plachtami jachty Pasát.

Ledy povolují a r. 1964 se po 23 letech účastní český jachtař Vejvoda olympijské regaty v Tokiu. Je na svém finnu osmnáctý, ale napřesrok na mistrovství světa už pátý.

Mezitím vyrostl v Bohumíně zedník a průmyslovák **RICHARD KONKOLSKI**. Od mala se účastnil jachtařských závodů a postupně se stal mistrem severní Moravy. Zaujal jej námořní jachting a rozhodl se vyrazit na jachtě na moře. Protože nebylo reálné koupit novou, rozhodl se, že si loď postaví sám. Každá předchozí česká mořská jachta byla solitérem, ani Konkolski neměl dost podkladů.

Za pomoci svých polských příbuzných a příbuzných své manželky získal plány, stavební materiál a později některé nezbytné součástky. V paneláku obsadil bývalou kotelnu a v ní v letech 1968–70 postavil 742 cm dlouhou loď o výtlaku 1,7 tuny.

Své manželce chtěl vyjádřit vděčnost za pomoc a trpělivost a dát lodi její jméno Mirka. Tehdy však už zase platilo, že má-li loď reprezentovat socialistickou republiku, nesmí být v soukromých rukách. Jachta tedy byla zaregistrována jachetním oddílem Železáren a drátoven Bohumín (TJ ŽDB) a dostala jméno NIKÉ.

Richard Konkolski na ní roku 1972 startoval na závodě osamělců OSTAR (Observer Single-Handed Trans-Atlantic Race) z anglického Plymouthu do amerického Newportu. V průběhu závodu zlomil stěžeň a než jej vyměnil (podle pravidel mu nesměl nikdo pomoci a musel se vrátit) doplul na 41. místě. Vzhledem k tomu, že mnozí osamělci závod nedokončili, to nebylo nejhorší, ale paličatý Konkolski napsal do ŽDB, že si bere neplacené volno a že se vydává na plavbu kolem světa.

Tu ukončil v r. 1975 po 342 dnech v Plymouthu. O něco později jej slavnostně přivítali polští jachtaři a manželka ve Swinousci a Štětíně. I československá média si jej všimla, protože byl nejen prvním Čechoslovákem, který obeplul svět, ale dokázal to na druhé nejmenší lodi vůbec.

V dalším ročníku už získal po bodovém přepočtu druhé místo. Dosáhl ocenění mistr sportu a právo startovat na světových soutěžích (vždyť byl jeden z mála, kteří se do socialistické vlasti vrátili).

Protože Niké už potřebovala výměnu, rozhodl se postavit z peněz oddílu, státu i svých a manželčiných loď NIKE II, což se mu v r. 1979 zdařilo.

● STAVBA NIKÉ

Protože však ještě potřeboval nějak zafinancovat její zkušební plavbu, vyhlásil, že panenská plavba NIKÉ II bude r. 1979 financována jako pionýrská do baltských přístavů, ve kterých budou následující rok probíhat regaty XXII. olympiády v Moskvě. SSM i ČSTV mu na to skočily a každý kraj směl vyslat do posádky jednoho účastníka a na plavbu finančně přispět. *(Pozn. Vezíra: Od nejmladšího a údajně nejšikovnějšího účastníka plavby Martina Švarce alias Mikrofona z Flotily Liberec vím, že o socialistickou družbu opravdu nešlo.)*

Konkolski se zúčastnil ještě několika závodů (4. místo na OSTAR 1980 a rekord v čase přeplutí Atlantiku jednotrupou lodí), ale když v Polsku vyhlásili r. 1981 stanné právo, měl toho dost. Sebral ženu, kluka a loď vyplul ze Štětína vstříc emigraci. Skončil v Newportu, kde to dobře znal, živil se jako instruktor jachtingu a dále plul pod československou vlajkou. NIKÉ II, přestavěná pro sólový závod kolem světa – BOC 1982 se krátce jmenovala NIKÉ III, ale brzy už Declaration of Independence.

● KNIHY RICHARDA KONKOLSKÉHO (ZDROJ FOTOGRAFIE WEB RICHARDA KONKOLSKÉHO)

Československá média o Konkolském mlčí, veřejnost se o něm znovu dozvídá až po r. 1989, kdy Richard opět navštěvuje vlast, podporuje další jachtařskou generaci, získává vyznamenání a hlavně v češtině publikuje. Po migraci do USA mu bylo vráceno české občanství až v roce 2014.

[Odkaz na rozhovor s Richardem Konkolskim.](#)

Richard Konkolski se účastnil v roce 2019 Skare na Slezské Hartě, kde s účastníky strávil odpoledne, a večer přednášedl v kulturním domě obce Leskovec nad Moravicí.

O pouhých sedm týdnů mladší než Konkolski je další česká jachtařská osobnost – RUDA KRAUTSCHNEIDER. Jeho jméno napovídá, že i on má nějaké příbuzné mimo naše hranice, tentokrát směrem jižním. Jeho otec byl vídeňák, matka Moravanka. Rudolf se narodil ve Vídni, ale po válce vyrostl ve Znojmě. Hranice byla brzy neprodyšná, tatík někde v zajetí, maminka se měla co ohánět. Ještě, že měl milujícího dědečka, povoláním bednáře, který si s Rudou uměl dlouhé hodiny hrát a sestavit a vyrobit všechno, co ke hrám potřeboval. Školu, která jej nebavila, ukončil Ruda v sedmé třídě. Takoví kluci měli tehdy jen jednu cestu k úspěchu – nástup do dolů. Byl přijat

snadno – po velkém důlním neštěstí na velkodole Dukla se do hornictví lidé nehrnuli, přestože povolání horníka bylo státem vyzdvižováno a slušně placeno. Ruda si tu ověřil svou fyzickou zdatnost a psychickou odolnost. Podobně nelitoval dvou let vojenské základní služby, po níž se nejčastěji živil jako dřevorubec.

To už se ale kamarádil se znojemskými jachtaři a jejich prostřednictvím s Poláky, jejichž baltské přístavy byly pro nás nejdostupnějšími. Od nich získal námořní zkušenosti i plány na stavbu sportovních lodí. Zkušenosti práce se dřevem využil při stavbě vlastní jachty, kterých nakonec postupně postavil jedenáct a všechny měly mezi českými jachtaři dobré jméno.

V roce 1976 podnikl na sedmi metrové lodi Vela s polským kolegou Piechockim okružní plavbu Baltem a Severním mořem.

Příštím rokem už s tříčlennou posádkou dopluli na Island a do Norska.

Na své příští lodi jménem Polka dosáhl v r. 1980 Špicberků.

Na podzim následujícího roku se Ruda rozhodl pro osamělou plavbu přes Atlantik. V březnu 1982 zakotvil na Falklandech a během kotvení se stal neutrálním účastníkem námořní války.

● RUDA KRAUTSCHNEIDER

Argentinci považovali britské Falklandy za argentinské Malviny, vylodili se tu a vojensky obsadili. To se Britům nelíbilo a vyslali proti Argentincům válečné lodě a letectvo. Obě strany si navzájem potopily nějaký ten křižník a torpédoborec a mezi tím vším kotvil Krautschneider na Polce.

„Vždycky mi ukázali,“ vyprávěl později, „že teď se mám přikřčit, že se bude střílet. Ale ti Argentinci byli úplně pitomí, neuměli si udělat okop, to jsem je musel teprve učit.“

Polka musela Falklandy opustit a vrátit se mohla až v lednu dalšího roku, kdy už zase byly pod správou britskou. Přes Buenos Aires, Montevideo a Kanárské ostrovy doplula zpět do Evropy.

Další Rudovou lodí byla ocelová Polárka, opět postavená svépomocí. Na ní se Ruda toulal polárními oblastmi a využil ji na neobvyklou

akci – odvykací plavby. Prostě nalodil kuřáka, alkoholika nebo feťáka a vyplul na plavbu bez přistávání. No, a závislák mohl plakat nebo se vzteknout, jeho závislost prostě nebylo čím ukojit.

Na Polárce Ruda obeplul svět a pak se střídavě tu s větším, tu s menším počtem spolupracovníků věnoval stavbě lodí, například přestavěl rybářský kutr na repliku Magelanovy Viktorie, ale to už je událost tak nedávná, že přestává být dějinami.

Podobně jako Konkolski píše Krautschneider o svých plavbách knihy (absolvent 7. ročníku ZŠ !), které jsou plné romantiky, zkušeností i moudrosti:

„Jsem šťastný, protože víte, já se nechci mít v životě dobře, já se chci mít každou vteřinu, minutu, hodinu zajímavě.“

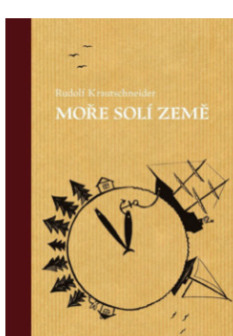
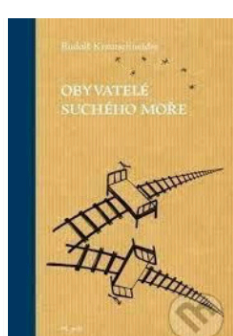
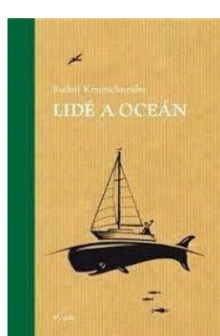
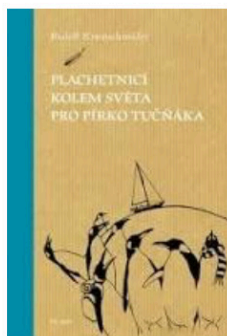
VEZÍR

PŘÍŠTĚ: NEJEN 2XRK

TIP REDAKCE

Jistě znáte další současné české mořeplavce, převyprávíte jejich příběh? Zaměřte na jejich životní plavby schůzku nebo si splňte bod [odborníky Námorník/námornice](#). K táborové četbě se hodí třeba kniha [Příběhy mořeplavců – Češi a Slováci, kteří obepluli svět](#).

TERMÍNKA

2021/2022

● TERMÍN

● AKCE

● MÍSTO

14.–16. 5. 2021	SEALs – 1. víkend	Ploučnice
21.–23. 5. 2021	KLŠVS – jarní víkend	Brandýs nad Labem
28.–30. 5. 2021	ILŠ Sciens Vincit – zahajovací a seznamovací víkend	Slapy nad Vltavou
4.–6. 6. 2021	Jarní sraz VS	České Vrbné
11.–13. 6. 2021	KLŠVS – plachetní víkend	Poděbrady
18.–20. 6. 2021	Kapka HKVS – Zahajovací víkend	Třebíč
13.–22. 8. 2021	Námořní akademie – letní běh	Nové Mitrovice
20.–29. 8. 2021	SEALs – letní běh	Hněvkovice
20.–29. 8. 2021	ILŠ Sciens Vincit – letní běh	Hněvkovice
20.–29. 8. (5. 9.) 2021	Lodní tesař	Seč
16.–19. 9. 2021	Kapka HKVS – praxe	České Vrbné
17.–20. 9. 2021	Skare	
28. 9. 2021	Napříč Prahou – přes tři jezy	
1.–3. 10. 2021	Námořní akademie – podzimní víkend	Mimoň
8.–10. 10. 2021	Kapka HKVS – zkouškový víkend	Brno
22.–24. 10. 2021	ILŠ Sciens Vincit – 2. víkend	Zbraslav
5.–7. 11. 2021	SEALs – zkouškový víkend	Pardubice
5.–7. 11. 2021	ILŠ Sciens Vincit – zkušební víkend	ČLK SEALs Pardubice
12.–14. 11. 2021	Podzimní sraz VS	
19.–21. 11. 2021	Námořní akademie – závěrečný víkend	Plzeň
26.–28. 11. 2021	ILŠ Sciens Vincit – závěrečný víkend	Slapy nad Vltavou
2.–5. 6. 2022	Navigamus	Most

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS ČÍSLO 68, DUBEN 2021, ISSN 2695–1649

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel včetně verzí pro tisk je k dispozici na webu vodni.skauting.cz/kapitanska-posta. Kapitánskou poštu dostávají e-mailem ti, co se přihlásili k jejímu odběru vyplněním formuláře na webu. Pokud si přejete být zařazeni do databáze, vyplňte svůj e-mail v příslušném formuláři. Pokud si nadále nepřejete eKP na svůj e-mail dostávat, stačí napsat na: odber-kp-pdf+unsubscribe@hkvs.cz.

MOKRÉ A MODRÉ STRÁNKY

Jsou vodácké přílohy dětských skautských časopisů – Světýlko a Skaut. Přílohou je dostávají všichni dětské odběratelé těchto časopisů, registrovaní v jednotkách registrovaných s označením „vodní“. Informace najdete na webu vodni.skauting.cz/modkre-stranky, kde si je můžete i stáhnout.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Cvrček Vladimír – Vezír, Čížková Renata – Renča, Ebel Matyáš – Decibel, Fischer Jan – Hvězdář, Fury Erik, Havlík Miroslav – Mira, Karaová Jana – Kulda, Klinderová Klára – Škvrně, Náhlavský Petr – Náhl, Svoboda David – Cedník

Fotografie uvnitř čísla: Čížková Renata – Renča, Fury Erik, Náhlavský Petr – Náhl

Foto na titulní straně: Klinderová Klára – Škvrně

Redakční rada: Jana Karaová – Kulda, Klára Klinderová – Škvrně, David Svoboda – Cedník, Miroslav Havlík – Mira

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Klára Klinderová – Škvrně

